

Porvoon kansalaisopiston opetussuunnitelma

Porvoon kansalaisopiston opetussuunnitelma

Opetussuunnitelmasta löytyvät opistossa tarjolla olevat opintopistekurssit tavoitteineen ja arviointikriteereineen. Suunnitelmassa on kuvattu myös Porvoon kansalaisopistossa järjestettävän opetuksen lähtökohtia ja peruseriaatteita.

Nimi	Porvoon kansalaisopiston opetussuunnitelma
Päätösnumero	-
Hyväksyjä	Porvoon kaupungin Elinvoimalautakunta
Päätöspäivämäärä	23.1.2024
Voimaantulopäivämäärä	23.1.2024
Pdf luotu	24.1.2024

Sisältö

1. Johdanto	1
2. Kansalaisopisto koulutuksen järjestäjänä	2
2.1. Lainsäädännöllinen tausta ja oppilaitosmuodon yleiskuvaus	2
2.2. Kansalaisopistojen opetus	2
2.2.1. Kansalaisopiston kurssien tasoryhmistä	3
2.2.2. Kansalaisopistossa opetettavat aineet	4
2.2.3. Opetustunnin kesto opintopisteinä kansalaisopistossa	4
3. Osaamisen osoittaminen kansalaisopistossa	6
3.1. Osaamisen osoittamisen suunnittelu	6
3.2. Aiemmin hankitun osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen	6
4. Osaamisen arviointi	8
4.1. Osaamistavoitteet ja arviointikriteerit	8
4.2. Arvioinnin kuvaus ja arviointimenetelmät	8
4.3. Kurssin arviointiasteikko	9
4.4. Osaamisen arvioijat	9
4.5. Opiskelijan ohjaus ja palaute osaamisen kehittymisestä	10
4.6. Opiskelijan suostumus tietojen siirtoon kansalliseen opintosuoritus- ja tutkintorekisteriin (Koski-tietovaranto)	10
4.7. Arvioinnin dokumentointi ja arviointiaineisto	11
4.8. Arvioinnin uusiminen, tarkistaminen ja oikaisu	11
4.9. Todistus suoritetusta kurssista	11
5. Kielet	12
5.1. Opetuksen tavoitteet	12
5.2. Opetusohjelman rakenne	12
5.3. Taitotasot ja osaamisen arviointi	13
5.4. Kurssit, joista voi saada suoritusmerkinnän	13
6. Käsiyö	14
6.1. Opetuksen tavoitteet	14
6.2. Opetusohjelman rakenne	14
6.3. Kurssit, joista voi saada suoritusmerkinnän	15
6.3.1. Kaavoihin kangistumatta -ompelu ja neulonta, 3 op	15
6.3.2. Oikein, nurin -neulontakurssi, 3 op	16

7. Liikunta ja hyvinvointi	18
7.1. Opetuksen tavoitteet.....	18
7.2. Opetusohjelman rakenne	19
7.3. Osaamisen arviointi	20
7.4. Kurssit, joista voi saada suoritusmerkinnän	22
7.4.1. Hamarin lihaskunto ja -huolto, 2 op.....	22
7.4.2. Chi Kungista hyvinvointia ja sopusointia, 1 op	22
7.4.3. Joogan jatkokurssi, 2 op.....	23
8. Musiikki	25
8.1. Opetuksen tavoitteet.....	25
8.2. Opetusohjelman rakenne	25
8.3. Kurssit, joista voi saada suoritusmerkinnän	25
9. Kuvataide	26
9.1. Opetuksen tavoitteet.....	26
9.2. Opetusohjelman rakenne	26
9.3. Taitotasot ja osaamisen arviointi	26
9.4. Kurssit, joista voi saada suoritusmerkinnän	27
9.4.1. Ihminen, ihminen ja ihminen, 1 op.....	27
10. Tanssi ja teatteri.....	30
10.1. Opetusohjelman rakenne.....	30
10.2. Kurssit, joista voi saada suoritusmerkinnän.....	30
10.2.1. MONENA, draamakurssi nuorille (13–26-v.) / MONENA, drama course for young people, 3 op	30
10.2.2. Tehdään teatteriesitys!, 3 op.....	31
10.2.3. Teatterin taikaa!, 3 op	32
10.2.4. Teatterin tyyllilajit, 1 op	33
11. Tieto- ja viestintätekniikka	35
11.1. Opetuksen tavoitteet	35
11.2. Taitotasot ja osaamisen arviointi.....	36
11.3. Kurssit, joista voi saada suoritusmerkinnän	37
11.3.1. Office-paketti, 3 op.....	37
11.3.2. PowerPoint, 1 op.....	38
11.3.3. Word, 1 op	38
11.3.4. Excel, 1 op	39
12. Luonto ja ympäristö.....	41

12.1.	Opetuksen tavoitteet	41
12.2.	Kurssit, joista voi saada suoritusmerkinnän	41
13.	Vesiliikenne	42
13.1.	Opetuksen tavoitteet	42
13.2.	Opetusohjelman rakenne	42
14.	Kotitalous	43
14.1.	Opetuksen tavoitteet	43
14.2.	Opetusohjelman rakenne	43
14.3.	Kurssit, joista voi saada suoritusmerkinnän	43
15.	Yhteiskunnalliset aineet	44
15.1.	Opetuksen tavoitteet	44
15.2.	Opetusohjelman rakenne	44
15.3.	Kurssit, joista voi saada suoritusmerkinnän	44
15.3.1.	Kokemusasiantuntija (5 op), 5 op	44

1. Johdanto

Porvoon kansalaisopisto on kaikille avoin yleissivistävä oppilaitos, jonka tehtävänä on tarjota lähinnä toiminta-alueensa aikuisväestölle monipuolisia, laadukkaita, edullisia ja ajanmukaisia oppimistilaisuuksia, jotka vaikuttavat myönteisesti opiskelijan psyykkiseen, fyysiseen ja sosiaaliseen hyvinvointiin sekä mahdollistavat elinikäisen oppimisen.

Porvoon kansalaisopisto on Porvoon kaupungin omistama kaksikielinen oppilaitos, joka hallinnollisesti toimii elinvoiman toimialan alaisena yksikkönä.

Toimintaa ohjaavat periaatteet

1. Kaksikieliset palvelut
2. Kohtuulliset kurssimaksut
3. Kursseja kaikille
4. Hajautettu toimintamalli: kursseja myös kylissä
5. Toiminta perustuu kuntalaisten tarpeisiin. Kurssien suunnittelu ja toteutus tehdään yhteistyössä.

Kansalaisopiston kurssien määrä oli vuonna 2022 1188. Netto-opiskelijoita oli yhteensä 6162. Oppitunteja järjestettiin yhteensä 19 694. Painopisteenä on ollut digitaitojen oppiminen ja siinä erityisesti kohderyhmänä työttömät, ikäihmiset ja maahanmuuttajat. Kansalaisopisto on järjestänyt ja kehittänyt myös aikuisten maahanmuuttajien luku- ja kirjoitustaidon opetusta sekä maahanmuuttajien ohjausta.

2. Kansalaisopisto koulutuksen järjestäjänä

2.1. Lainsäädännöllinen tausta ja oppilaitosmuodon yleiskuvaus

Vapaan sivistystyön tarkoituksena on järjestää elinikäisen oppimisen periaatteen pohjalta yhteiskunnan eheyttä, tasa-arvoa ja aktiivista kansalaisuutta tukevaa koulutusta.

Vapaana sivistystyönä järjestettävän koulutuksen tavoitteena on edistää ihmisten monipuolista kehittymistä, hyvinvointia sekä kansanvaltaisuuden, moniarvoisuuden, kestävän kehityksen, monikulttuurisuuden ja kansainvälisyyden toteutumista. Vapaassa sivistystyössä korostuu omaehtoinen oppiminen, yhteisöllisyys ja osallisuus.

Kansalaisopistot ovat paikallisiin ja alueellisiin sivistystarpeisiin pohjautuvia oppilaitoksia, jotka tarjoavat mahdollisuuksia omaehtoiselle oppimiselle ja kansalaisvalmiuksien kehittämiseksi.

Laki vapaasta sivistystyöstä (632/1998)

Kansalaisopistoja yhtenä vapaan sivistystyön oppilaitosmuodoista ohjaa laki vapaasta sivistystyöstä. Kansalaisopistot ovat kaikille avoimia oppilaitoksia, joissa voi oppia uusia tietoja ja taitoja. Opetus on avointa kaikille iästä ja koulutustaustasta riippumatta. Useimmiten opetustarjontaan kuuluu taideaineiden, käsityön ja musiikin kurseja, kieli- ja kirjallisuuskurseja, kotitalouden, liikunnan ja tietotekniikan kurseja sekä yhteiskunnallisia aineita. Lisäksi kansalaisopistoissa järjestetään vuosittain paljon avoimia yleisöluentoja erilaisista aiheista. Kansalaisopistoon ei pääsääntöisesti tulla suorittamaan tutkintoa, vaan opinnot perustuvat elinikäisen oppimisen periaatteeseen sekä ihmisen omaan haluun oppia ja kehittyä.

Vuonna 2021 Suomessa on yhteensä 177 kansalaisopistoa ja niiden opetus ulottuu jokaisen kunnan alueelle. Yksi toiminnan pääperiaatteista on opetuksen tuominen lähelle ihmisiä ja kurssitoiminta onkin usein hajautettu eri puolille kuntaa sinne, missä ihmiset asuvat ja liikkuvat. Kansalaisopisto voi olla nimeltään kansalaisopisto, työväenopisto, opisto tai aikuisopisto. Oppilaitosmuotona kansalaisopisto on joustava, ketterä toimija, joka vastaa kansalaisten sivistystarpeiden lisäksi myös yhteiskunnan muutos- ja koulutustarpeisiin.

Opistot toimivat opetus- ja kulttuuriministeriön myöntämällä ylläpitämisluvilla. Ylläpitämisluvan voi saada kunta, kuntayhtymä, rekisteröity yhteisö tai säätiö.

2.2. Kansalaisopistojen opetus

Kansalaisopistojen tarjoama opetus on perinteisesti pääsääntöisesti kurssi-, luento- tai työpajamuotoista. Opetus on pääsääntöisesti lyhytkestoista, omaehtoista matalan kynnyksen koulutusta, jonka kautta voi perehtyä uusiin asioihin tai syventää osaamistaan.

Kuntalaiset voivat usein vaikuttaa kurssitarjontaan esittämällä omia toiveitaan ja opistojen kuuluukin [lakisääteisesti](#) vastata paikallisiin sivistystarpeisiin. Tästä johtuen kansalaisopistojen kurssitarjonta vaihtelee lukukausittain ja opistoissa on erilaisia painotuksia eri paikkakunnilla. Kurssitarjonta elää myös yhteiskunnallisten muutosten myötä. Opetustarjonnasta löytyy kaiken ikäisille suunnattuja kursseja sekä toimintaa erityisryhmille.

Kansalaisopistot tarjoavat opetuspalveluita ryhmäopetuksen, yksilöopetuksen ja luentojen muodossa. Kurssit kokoontuvat lähiopetuksena, etäopetuksena, ajasta ja paikasta riippumattomina verkko-opintoina tai näiden hybridimuotona. Kurssien kesto vaihtelee kerran tai pari kokoontuvista lyhytkursseista lukukauden tai koko lukuvuoden kestäviin kursseihin. Lukuvuoden, lukukauden ja kurssin mitta sekä ilmoittautumiskäytännöt vaihtelevat opistoittain.

Yhä useammassa kansalaisopistosta on syys- ja kevätlukukauden lisäksi käytössä myös ns. kesälukukausi.

Porvoon kansalaisopisto on kaksikielinen oppilaitos, joka tarjoaa ruotsinkielisiä kursseja suhteessa Porvoon ruotsinkieliseen väestöön.

Meeting Point -opintokokonaisuus on kaikille maahan muuttaneille tarkoitettu tapaamispaikka. Meeting Point -kurssit ovat ilmaisia porvooolaisille. Voit opiskella suomea ja ruotsia, harjoitella digitaitoja, tehdä käsitöitä sekä harrastaa kuvataiteita ja teatteria.

2.2.1. Kansalaisopiston kurssien tasoryhmistä

Kansalaisopistoissa voidaan järjestää tietyissä aineissa eritasoisia kursseja ja/tai ryhmiä. Eritasoisten kurssien erot pyritään tuomaan selkeästi esiin kurssikuvauksissa. Kursseilla voi olla mahdollisia lähtötasovaatimuksia, joista päättää opiston ylläpitäjä kurssiohjelman hyväksyessään. Kansalaisopistoille on kuitenkin tyypillisempää, että kursseilla ei ole lähtötasovaatimuksia ja opiskelijat voivat saavuttaa samalla kurssilla eritasoista osaamista. Tämän tyypillisillä kursseilla tavoiteltava osaamisen taso perustuu opiskelijan omaan lähtötasoon ja tarpeeseen. Näin ollen monella kansalaisopistojen opettajista on jo kokemusta eritasoisen opiskelijoiden samanaikaisesta opettamisesta ja opetuksen eriyttämisestä tarpeen mukaan.

Kansalaisopistoissa kurssipaikan saa ilmoittautumalla kurssille ja opiskelijalla on opiskeluoikeus sille kurssille, jolle hänen ilmoittautumisensa on hyväksytty. Opiskelija on lähtökohtaisesti vastuussa itse siitä, mille tasolle hän ilmoittautuu. Opistosta saa tarvittaessa ohjausta sopivan tasoisen kurssin valintaan. Mikäli opiskelija kurssin aikana huomaa, ettei kurssi vastaa hänen osaamistaan, kurssin vaihtaminen toiseen on yleensä mahdollista. On kuitenkin huomioitava, että opistossa ei välttämättä ole samaan aikaan tarjolla vastaavaa Koski-kelpoista kurssia, jolta opiskelija voisi saada arviointia haluamallaan tasolla.

Porvoon kansalaisopiston kielikursseilla noudatetaan eurooppalaisen CEFR-viitekehityksen taitotasoluokitusta. Merkittävä osa kursseista on osallistujamäärältään rajoitettuja, joten osallistujat saavat kurssipaikan ilmoittautumisen yhteydessä, mikäli kurssi ei ole jo täynnä tai sitä ei peruta oppilaitoksen toimesta.

2.2.2. Kansalaisopistossa opetettavat aineet

Porvoon kansalaisopistossa tarjotaan vuosittain noin 20000 tuntia opetusta eri ainealueilla.

Opiskelijoita on yli 6000 ja käyntikertoja kursseilla yli 96000. Opetettavia ainealueita ovat

- avoin yliopisto-opetus
- teatteri- ja sanataide
- yhteiskunta ja kulttuuri
- vesiliikenne
- kielet
- tanssi
- tietotekniikka
- musiikki
- taideaineet
- liikunta ja terveys
- taitoaineet
- puutarhanhoito
- kotitalous
- kauneudenhoito
- luonnontieteet

Lisäksi järjestetään avoimia yleisöluentoja ajankohtaisista aiheista.

2.2.3. Opetustunnin kesto opintopisteinä kansalaisopistossa

Vakiintuneen käytännön mukaisesti yhden opetustunnin kesto kansalaisopistoissa on 45 minuuttia. Kansalaisopistojen koulutuksen mitta ilmoitetaan opiskelijalle kurssitiedoissa tyypillisesti opetustunteina ja/tai -kertoina.

Opetus- ja kulttuuriministeriön vuonna 2019 asettama vapaan sivistystyön kautta hankitun osaamisen tunnistamista ja tunnustamista valmistellut työryhmä päätyi loppuraportissaan ehdottamaan vapaan sivistystyön eri oppilaitosmuotojen yhteiseksi opetuksen laajuutta kuvaavaksi yksiköksi **opintopistettä**. Opintopiste ei korvaa rahoituksen perustana olevia käsitteitä, vaan sitä käytetään ainoastaan kuvaamaan koulutusten sisältöjen laajuutta eli koulutuksen suorittamiseen vaadittavaa työmäärää. Jatkossa kansalaisopistojen on siis ilmoitettava Koski-kelpoisten kurssiensa laajuus opetustuntien ja/tai -kertojen lisäksi myös opintopisteinä. Laajuuden määrittelyssä on mahdollista käyttää desimaaleja.

Suomalaisessa koulutusjärjestelmässä opiskelijan keskimäärin 27 tunnin työpanos vastaa yhtä opintopistettä. Kuten muissakin oppilaitosmuodoissa, myös kansalaisopistoissa yhden opintopisteen suorittamisen vaatima työmäärä voi käytännössä vaihdella paljonkin kurssien ja opiskelijoiden valmiuksien mukaan. Kansalaisopisto päättää itse osaamisperusteisten kurssiensa laajuudet opintopisteinä ja määrittelee niiden pohjaksi kurssien puitteissa **toteutettavan opetuksen määrän** sekä arvioi opiskelijan itsenäiseen **työskentelyyn keskimäärin kuluvan ajan**. Tämän mitoitustyön tekee käytännössä kurssin suunnitteleva henkilö. Vaadittavan itsenäisen

työn määrä on ilmoitettava myös kurssikuvauksessa siten, että kurssille ilmoittautuva opiskelija tietää, mitä häneltä odotetaan.

Porvoon kansalaisopistossa tuntiopettaja saa tukea vastuopettajilta, toisilta tuntiopettajilta ja koko yhteisöltä osaamisen osoittamisen suunnittelussa.

3. Osaamisen osoittaminen kansalaisopistossa

Osaamisen osoittamisella tarkoitetaan tapoja, joilla opiskelija osoittaa kurssilla vaadittua osaamista siten, että se on arvioitavissa. Kurssin kuvauksessa on kerrottu, minkälaista osaamista kurssilla tavoitellaan, sekä mahdollisesti esitetty jo valmiiksi kurssilla käytössä olevia osaamisen osoittamisen tapoja.

Suoritusmerkintää tavoittelevan opiskelijan tulee osoittaa osaamisensa sillä kurssilla, jolle hän on ilmoittautunut. Lähtökohtaisesti osaaminen osoitetaan tuon kurssin aikana, pääsääntöisesti kurssitilanteissa – luokassa tai verkossa.

3.1. Osaamisen osoittamisen suunnittelu

Koski-tietovarantoon tallennettavan osaamisperusteisen koulutuksen järjestämisestä päättää kansalaisopiston ylläpitäjä. Oppilaitos on viime kädessä vastuussa siitä että suunnittelu on oikeudenmukaista ja hyvää ja että osaamisen osoittaminen tapahtuu suunnitelman mukaisesti ja avoimesti. Osaamisen osoittaminen suunnitellaan kurssikohtaisesti ja suunnittelusta vastaa yleensä kurssin opettaja. Kurssi tulee toteuttaa samansisältöisenä kaikille opiskelijoille, sillä erotuksella, että arviointia tehdään vain suostumuksen siihen antaneille.

Osaamisen osoittaminen suunnitellaan asettamalla kurssille osaamistavoitteet ja arviointikriteerit (ks. tarkemmin kohta Osaamistavoitteet ja arviointikriteerit). Ne ohjaavat opettajan valintoja siitä, millaisia osaamisen osoittamisen tapoja kurssilla voidaan käyttää. Kurssien osaamistavoitteet ja siten myös osaamisen osoittamisen tavat voivat poiketa toisistaan eri kursseilla ja opistoissa. Osaamisen osoittamisen toteutukseen voi vaikuttaa myös se, kuinka moni samalta kurssilta on antanut suostumuksen suorituksensa viralliseen arviointiin (ks. tarkemmin kohta Arvioinnin kuvaus ja arviointimenetelmät).

Osaamisperusteisessa opetuksessa korostuu opettajan ja opiskelijan sekä opiskelijoiden keskinäinen vuorovaikutus. Opettaja ja opiskelija(t) sopivat yhdessä osaamisen osoittamisen tavoista ja aikataulusta esimerkiksi kurssin aluksi tai sen aikana. Tavoitteena on, että kaikki osaaminen saadaan osoitettua.

Porvoon kansalaisopistossa tuntiopettaja saa tukea vastuupettajilta, toisilta tuntiopettajilta ja koko yhteisöltä osaamisen osoittamisen suunnittelussa.

3.2. Aiemmin hankitun osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen

Mikäli oppilaitos haluaa, se voi tunnistaa ja tunnustaa myös opiskelijan aiemmin hankkimaa osaamista.

Aiemmin hankittua osaamista voidaan tunnistaa ja tunnustaa joko osana kansalaisopiston kurssia tai todentaa opiskelijan osaaminen ilman kurssille osallistumista. Kansalaisopiston ylläpitäjä päättää, onko aiemmin hankitun osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen opistossa mahdollista sekä missä oppiaineissa ja miten se mahdollisesti tapahtuu.

Porvoon kansalaisopistossa muualla hankitun osaamisen tunnustamista ja tunnistamista ei pääsääntöisesti ole mahdollista tehdä. Osaamisen arviointia tehdään vain kursseilla opiskeleville.

4. Osaamisen arviointi

Vapaan sivistystyön koulutuksessa saavutetun osaamisen Koski-tietovarantoon viemisen edellytyksenä on, että osaaminen on arvioitu. Kansalaisopiston kurssilla, jolta opiskelija haluaa suoritusmerkinnän, opiskelijan osaaminen arvioidaan, ja tätä arviointia varten on luotava kurssille arviointikäytännöt.

Arvioinnin ja palautteen tarkoitus on tehdä saavutettua osaamista näkyväksi opiskelijalle itselleen. Pelkät kokeet ja testit eivät tue jatkuvaa oppimista, siksi tarvitaan monipuolisia arvioinnin tapoja ja menetelmiä. Opiskelijalähtöinen arviointi on avointa, läpinäkyvää ja perusteltua sekä perustuu vuorovaikutukseen. Arvioinnin tulee olla luonteeltaan kannustavaa ja antaa opiskelijalle tietoa hänen kehittymisestään. Arviointi tulee tehdä mahdollisimman pian osaamisen osoittamisen jälkeen.

4.1. Osaamistavoitteet ja arviointikriteerit

Osaamisperusteisilla Koski-kelpoisilla kursseilla tulee olla asetettuna **osaamistavoitteet ja arviointikriteerit**, joiden pohjalta kurssin arviointikäytännöt suunnitellaan. Osaamisperusteinen arviointi on puhtaasti kriteeriperusteista eli opiskelijan osaamista verrataan osaamistavoitteisiin ja arviointikriteereihin. Osaamistavoitteet kuvaavat niitä osaamiskokonaisuuksia, joista kurssin sisältö muodostuu. Kuhunkin osaamistavoitteeseen liittyy arviointikriteereitä, jotka puolestaan kuvaavat niitä osaamisia, jotka täytyy osaamistavoitteen saavuttamiseksi hallita. Arviointikriteerit määrittävät usein osaamisen itsenäisyyden tasoa. Opiskelija saa suoritusmerkinnän oman suorituksensa perusteella, eikä se ole siis riippuvainen muiden opiskelijoiden suorituksista. Arvioinnin perusteena ei ole myöskään opetukseen osallistuminen tai koulutukseen käytetty aika.

Arvioinnissa tulee noudattaa arviointikriteereitä ja kaikkien osapuolten tulee tietää arvioinnin perusteet. Arvioija ei voi muuttaa tai mukauttaa kriteerejä kurssin aikana. Tällä varmistetaan arvioinnin oikeellisuus ja opiskelijan oikeudet. Arvioija vertaa opiskelijan osaamista ainoastaan osaamistavoitteisiin ja niiden arviointikriteereihin. Tällä tavoin opiskelijaa ohjataan myös selkeästi kehittämään juuri tavoiteltavaa osaamista.

Osaamista on voitava arvioida ja todentaa luotettavasti erilaisin **arviointimenetelmin** eli osaamistavoitteiden tulee olla selkeitä sekä arvioitavissa, mitattavissa tai todennettavissa olevia asioita tai kykyjä. Mikäli opisto järjestää esimerkiksi numeerisesti arvioitavaa opetusta esimerkiksi yhteistyössä toisen oppilaitoksen kanssa, oppilaitokset sopivat arviointikriteereistä ja osaamistavoitteista yhdessä.

4.2. Arvioinnin kuvaus ja arviointimenetelmät

Arvioinnin kuvauksessa esitetään, **millä keinoin** opiskelijoiden saavuttama osaaminen arvioidaan ja **minkälaisia menetelmiä** arvioinnissa käytetään eli **millä keinoin opiskelija osoittaa osaamisensa**. Arviointimenetelmiä voivat olla esimerkiksi oppimistehtävä, portfolio, työn reaaliaikainen seuraaminen tai suullinen arviointi. Usein arvioinnissa käytetään useita menetelmiä. Arviointiin voi sisältyä myös opiskelijan itsearviointia tai vertaisarviointia. Lopullisesta arvioinnista vastaa kuitenkin aina oppimisen arvioija.

Osaamisen arviointi kannattaa yhden arviointitilanteen tai koko materiaalin läpikäynnin sijaan koostaa pienistä osioista. Osaamista on mahdollista osoittaa kurssin aikana siten, että kurssin viimeisen opetuskerran päätyttyä opettajalla on koossa ja osoitettuna kaikki se materiaali, jolla opiskelijan osaaminen on sovittu osoitettavan ja jonka pohjalta opettaja voi tehdä arviointipäätöksen.

Porvoon kansalaisopistossa arviointi koostetaan pienistä osioista kurssin aikana. Osaamista osoitetaan eri tavoilla eri kursseilla opettajan suunnitelman mukaisesti. Kursseilta ei anneta numeerisia arvioita.

4.3. Kurssin arviointiasteikko

Vapaasta sivistystyöstä annetun lain mukaan arvioinnin vähimmäisvaatimuksena on, että koulutuksessa saavutettu osaaminen on hyväksytty eli opiskelijan osaaminen vastaa vähintään koulutuksen osaamisperusteisessa kuvauksessa olevaa tasoa. Arviointiasteikko on siis tällöin hyväksytty / hylätty. Myös muunlaisen arviointiasteikon käyttäminen on mahdollista. Koskitietovarantoon tallennetaan vain opiskelijan hyväksytty suoritus. Jos kurssilla on käytössä muunlainen arviointiasteikko, asteikkoa varten on luotava omat arviointikriteerit.

Mikäli opiskelijan osaaminen ei yllä tavoitellulle tasolle, ei hänelle voida antaa suoritusmerkintää. Päätös tulee perustella hänelle siten, että hän ymmärtää, mitä hänen osaamisestaan jäi puuttumaan, ja hänelle voi myös antaa mahdollisuuden täydentää suoritustaan. Opiskelijalla on oikeus pyytää selvitystä, jos hän ei ole saanut riittäviä perusteluja suorituksen hylkäämiseen.

Porvoon kansalaisopiston kursseilla arviointiasteikko on hyväksytty / hylätty. Koskitietovarantoon tallennetaan vain hyväksytyt suoritukset.

4.4. Osaamisen arvioijat

Vastuu arviointiprosessista kokonaisuutena on opiston ylläpitäjällä. Arvioijan pätevyydelle ei voi asettaa yleispäteviä kriteereitä, eikä siitä ole vapaan sivistystyön lainsäädännössä mainintaa. Hyvää osaamisen arviointitoimintaa voi kuitenkin edistää, kun arvioijien valinnassa noudattaa esimerkiksi seuraavia kriteereitä:

- arvioijilla on riittävä ammattitaito kyseisen koulutuksen tai kurssin alalta
- arvioijat tuntevat kyseessä olevan koulutuksen osaamistavoitteet ja arviointikriteerit.

Kansalaisopistossa opiskelijan osaamisen arvioijana toimii yleensä kurssin opettaja. Arviointia suorittavalla opettajalla ei tarvitse olla pedagogista pätevyyttä, mutta opiston ylläpitäjän tulee huolehtia siitä, että hänet on nimetty ja perehdytetty tehtävään. Perehdyttäminen on ensiarvoisen tärkeää sellaisissa tilanteissa, joissa kurssin opettaja on vaihtunut kesken kurssin tai opettaja ei ole ollut suunnittelemassa kurssia.

Arvioivalla opettajalla tulee olla riittävä osaaminen ja ammattitaito aineeseen, jonka osaamista arvioidaan. Hänen tulee olla työsuhteessa oppilaitokseen, ja opiston tulee tehtävään nimeämisen lisäksi perehdyttää hänet opiston toimintatapoihin sekä varmistaa että opettaja ymmärtää osaamisperusteisuuden, osaamisen tunnistamisen ja osaamisen arvioinnin. Arvioijan mahdollinen esteellisyys määritellään hallintolain 27–29 § mukaan.

Porvoon kansalaisopistossa arvioinnissa koordinoitivastuu on johtavalla tai suunnitteluvastuussa olevalla opettajalla. Hän vastaa tuntiopettajan perehdytyksestä ja huolehtii että opiskelijan arviointi dokumentoidaan Hellewi-tietojärjestelmään. Opistosihteri siirtää arvioinnin KOSKI-tietovarantojärjestelmään.

4.5. Opiskelijan ohjaus ja palaute osaamisen kehittymisestä

Osaamisperusteisessa opetuksessa lähtökohtana ovat opiskelija sekä hänen tarpeensa. Osaamisperusteisilla kursseilla opiston tulee varmistaa, että opiskelija tiedostaa oikeutensa sekä vastuunsa omasta oppimisestaan ja saa sekä ohjausta että kirjallista tai suullista palautetta osaamisensa kehittymisestä kurssin opettajalta.

Osaamisperusteisuuden luonteeseen kuuluu, että opiskelija itse on myös aktiivinen toimija. Hänen tulee ymmärtää, miten ohjausta on mahdollista saada, mistä palautetta annetaan ja millä perusteilla arviointia tehdään. Oppilaitoksen ylläpitäjä päättää ohjauksen tavoista ja määrästä. Kurssin opettajan lisäksi myös opiston muu henkilökunta saattaa antaa opiskelijalle neuvontaa ja tukea esimerkiksi kurssin valinnassa jo ennen kurssi-ilmoittautumista.

Ohjauksen tehtävä on tukea opiskelijaa onnistumaan opinnoissaan. Ohjauksella pyritään parantamaan opiskelijan ymmärrystä ja luottamusta omaan osaamiseensa, tukemaan kehitystä ja hyvinvointia sekä kannustamaan aktiiviseen kansalaisuuteen ja yhteisöllisyyteen.

Antamassaan palautteessa arvioija perustelee antamansa arvioinnin. Opiskelijalle tulisi syntyä ymmärrys tehdyn arvioinnin oikeellisuudesta eli siitä, että se on tehty arviointikriteerien mukaisesti. Hyvin muotoiltu ja annettu palaute huomioi opiskelijan vahvuudet ja auttaa häntä kehittymään ja kehittämään osaamistaan. Palautteessa käsitellään opiskelijan osaamisen tasoa, ei hänen persoonaansa.

Porvoon kansalaisopistossa johtava opettaja tai suunnittelusta vastaava opettaja tukee tuntiopettajaa tunnistamaan monipuolisen arvioinnin arvon. Opintojen arviointiasteikko on hyväksytty tai hylätty.

4.6. Opiskelijan suostumus tietojen siirtoon kansalliseen opintosuoritus- ja tutkintorekisteriin (Koski-tietovaranto)

Jotta opiskelijan kurssisuoritus voidaan tallentaa Koski-tietovarantoon, hänen tulee antaa suostumuksensa tietojen tallentamiseen oppilaitoksen ylläpitäjälle. Suostumus on kerättävä opetus- ja kulttuuriministeriön ohjeistuksen mukaisesti ja jokaisesta kurssista erikseen. Osaamisperusteiset Koski-kelpoiset kurssit ovat avoimia kaikille eli kurssille osallistuminen ei edellytä opiskelijalta suostumusta osaamisensa arviointiin.

Koski-tietovarantoon voidaan viedä suoritustiedot kursseista, jotka ovat alkaneet aikaisintaan 1.8.2021. Keskeytyneitä tai hylättyjä suorituksia ei tallenneta Koski-tietovarantoon.

Suostumuksesta tulee käydä ilmi, että se on annettu vapaaehtoisesti ja nimenomaisesti. Suostumuksen keruun taustaksi oppilaitoksen tehtävä on antaa opiskelijalle tarvittava

informaatio osaamisperusteisuudesta, suostumuksesta ja arvioinnista. Opetus- ja kulttuuriministeriö on ohjeistanut erikseen myös opiskelijan informoinnista.

Opiskelija saa opettajalta suostumuslomakkeen, jolla hän ilmoittaa suostumuksensa opintosuorituksen tallentamiseen Koski-tietovarantoon. Suostumuslomake palautetaan opettajalle kurssin alkuvaiheessa. Opettaja toimittaa lomakkeet välittömästi opiston toimistoon, jossa huolehditaan suostumusten kirjaamisesta ja säilyttämisestä.

4.7. Arvioinnin dokumentointi ja arviointiaineisto

Osaamisen osoittamisesta ja arvioinnista syntyy eri muodoissa olevaa aineistoa. Arvioinnista syntyviä asiakirjoja voivat olla esimerkiksi arvioijan tekemät kirjalliset arvioinnit tai opiskelijan kirjallinen itsearviointi, jotka voivat myös olla digitaalisessa muodossa. Arvioinnin dokumentoinnilla varmistetaan, että tehtyyn arviointiin voidaan tarvittaessa palata jälkikäteen esimerkiksi opiskelijan pyynnöstä.

4.8. Arvioinnin uusiminen, tarkistaminen ja oikaisu

Opiskelijan on tärkeä saada tietoonsa, onko hänellä mahdollisuus uusida osaamisen osoittamista ja miten hänen tulee toimia, jos hän on tyytymätön saamaansa arviointiin. Mikäli tehdystä osaamisen arvioinnista seuraa opiskelijalle epäselvyyttä tai tunnetta epätasa-arvoisesta kohtelusta, oppilaitoksen vastuullisten toimijoiden tulee olla valmiita tarkistamaan tehtyjä arviointeja. Opiskelija voi pyytää rehtorilta arvioinnin uusimista kahden kuukauden kuluessa tiedon saamisesta. Opiskelija saa vaatia oikaisua pyynnöstä tehtyyn uuteen arviointiin tai ratkaisuun, jolla pyyntö on hylätty, edelleen aluehallintovirastolta 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Oikaisuvaatimuksesta säädetään hallintolaissa.

Päivitetään KoMbin suostumuslomaketta, jotta opiskelija on tietoinen, että opiskelija on oikeutettu pyytämään uusinta-arviointia.

4.9. Todistus suoritetusta kurssista

Koski-tietovarantoon kirjatut suoritusmerkinnät ovat opiskelijan nähtävillä ja jaettavissa maksutta Oma opintopolku -palvelussa. Opiskelija voi kuitenkin pyytää myös paperisen todistusasiakirjan Koski-tietovarantoon tallennetuista opintosuorituksistaan. Kansalaisopiston kursseista ei lähtökohtaisesti anneta paperista todistusta. Mikäli opiskelija haluaa suoritetusta kurssista paperisen todistuksen, sellainen voidaan toimittaa opiston yleisen todistuskäytännön mukaan – tarvittaessa maksullisena.

Paperisen todistusasiakirjan opistossa suoritetuista opinnoista voi tilata opiston toimistosta. Todistuksen hinta on 6 euroa.

5. Kielet

5.1. Opetuksen tavoitteet

Kansalaisopistojen kielikurssit ovat avoimia kaikille taustasta riippumatta. Kansalaisopistoissa voi opiskella kieliä alkeista alkaen tai syventää ja ylläpitää jo hankittua vieraan kielen taitoa.

Kieltenopetuksen tavoitteena on käytännön kielitaito. Taustalla on ajatus kielenkäyttäjistä sosiaalisena toimijana, jonka tavoitteena on toimia erilaisissa tilanteissa jonkin tavoitteen saavuttamiseksi.

Tavoitteena on myös opiskelijan opiskelutaitojen kehittäminen, omien vahvuuksien löytäminen sekä ohjaaminen omaehtoiseen opiskeluun.

Kielet avaavat ovia kansainvälisyyteen ja monikulttuurisuuteen. Porvoon kansalaisopiston kielivalikoima on laaja. Kielikursseja tarjotaan vuosittain yli 10 kielessä. Opiston kielenopetuksen tavoitteena on, että opiskelija saavuttaa sellaisen käytännön kielitaidon, jolla selviää tavallisimmista kielenkäyttötilanteissa; arjessa, työssä tai matkalla. Opetuksessa painotetaan erityisesti suullista tuottamista ja puhutun kielen ymmärtämistä sekä kulttuureihin perehtymistä. Kurssien järjestämisessä ja opetuksessa otetaan huomioon, että ihmisillä on erilaisia tarpeita.

5.2. Opetusohjelman rakenne

Kansalaisopistojen kielikurssit vaihtelevat laajuudeltaan muutaman kerran lyhytkursseista koko lukuvuoden kestäviin kursseihin. Myös niiden painotukset vaihtelevat. Tyypillisesti kursseilla painotetaan suullista tuottamista ja puhutun kielen ymmärtämistä sekä kohdekielen maiden kulttuureihin perehdyttämistä.

Opiskelijoita kannustetaan tavoitteelliseen kielenopiskeluun tarjoamalla tasolta toiselle eteneviä kursseja.

Kurssien järjestämisessä ja opetuksessa otetaan huomioon, että ihmisillä on erilaisia tarpeita.

KoMbi tarjoaa kielen opetusta mm. seuraavissa kielissä:

• suomi • ruotsi • englanti • saksa • ranska • venäjä • espanja • italia • viro

Lisäksi KoMbi tarjoaa opetusta monissa muissa kielissä mahdollisuuksien mukaan.

Suurin osa kielikursseista toteutetaan lähiopetuksena. Lisäksi tarjolla on etäkursseja.

5.3. Taitotasot ja osaamisen arviointi

Kansalaisopiston kielikurssit sijoittuvat kielitaidon eurooppalaisen viitekehyksen taitotasoille (CEFR = Common European Framework, A1-C2). Taitotasot ohjaavat opiskelijaa oikean kurssin valinnassa. Eurooppalainen kielitaidon viitekehys on ohjeistus, jonka tarkoituksena on yhdenmukaistaa ja helpottaa saavutetun kielitaidon kuvailemistä ja määrittelemistä.

A1 - Perustaso: Alkeet, suppea viestintä kaikkein tutuimmissa tilanteissa

A2 - Perustaso: Selviytyminen esim. tyypillisissä matkailutilanteissa

B1 - Itsenäinen kielenkäyttäjä: Selviytyminen esim. arkielämän tilanteissa

B2 - Itsenäinen kielenkäyttäjä: Selviytyminen esim. työelämässä

C1 - Taitava kielenkäyttäjä: Selviytyminen monissa vaativissa kielenkäyttötilanteissa

C2 - Taitava kielenkäyttäjä: Virheetön, täsmällinen ja sopiva kielenkäyttö vaativissa tilanteissa

Osaamisen arviointi tehdään vertaamalla opiskelijan osaamista kurssin osaamistavoitteisiin ja niistä johdettuihin arviointikriteereihin.

Osaamisen arviointi on opiskelijalle vapaaehtoista. Osaaminen arvioidaan, mikäli opiskelija antaa suostumuksensa arvioinnille kurssin aluksi. Opiskelijan osaamisen arvioinnista vastaa kurssin opettaja. Koska arviointi tapahtuu osana kurssin opetusta, osaamisen osoittamisen tulisi olla mahdollisimman helppoa ja yksinkertaista sekä opiskelijalle että opettajalle. Arvioinnissa voi käyttää kurssin ja oppimateriaalin tehtäviä sekä erilaisia omaehtoisia tuotoksia siten, että yksittäisten opiskelijoiden osaamisen arviointi ei vaikuta merkittävästi muun ryhmän toimintaan.

Porvoon kansalaisopistossa tarjottavien kielten kurssikuvausten lopussa ilmoitettu taitotasomerkintä tarkoittaa sitä, että kurssilla tähdätään mainitulle taitotasolle.

Kielen osaamisen ja oppimisen arviointi on jatkuvaa ja vuorovaikutteista. Opettajalta saamansa palautteen ja itsearviointin myötä opiskelija saa tietoa oman oppimisensa edistymisestä. Kielten opiskelu on ryhmäopiskelua, jossa opiskelijat oppivat myös toisiltaan ja jakavat osaamista yhdessä. Arvioinnin tavoitteena on rohkaista ja kannustaa opiskelijaa jatkamaan kieliopintoja omien tavoitteidensa mukaisesti.

Vieraiden kielten kursseilla opiskellaan pääsääntöisesti kerran viikossa iltaisin, mutta tarjolla on myös päiväryhmiä ja lyhytkursseja sekä etäopetuskursseja. Opiston kieltenopettajina toimii myös runsaasti natiivipuhujia.

5.4. Kurssit, joista voi saada suoritusmerkinnän

Lukuvuonna 2023–2024 ei ole tarjolla kielten kursseja, joista voi saada suoritusmerkinnän. Kaikki kielten kurssit löytyvät ilmoittautumisjärjestelmästä uusi.opintopolku.fi/porvoo.

6. Käsityö

Kädentaidot – käsityöperinteitä, kierrätystä, uuden luomisen ja yhdessä tekemisen iloa

Kädentaitojen kursseilla opiskelijalla on mahdollisuus tutustua useisiin kädentaitotekniikoihin, materiaaleihin, työvälineisiin sekä -tekniikoiden historiaan ja nykytilaan.

6.1. Opetuksen tavoitteet

Kädentaitokurssien tavoitteena on tukea opiskelijan käsityön ja muotoilun prosessia eli tuotteen ideointia, esteettistä ja teknistä suunnittelua, tuotteen valmistamista ja tuotteen arviointia. Opiskelijaa kannustetaan käyttämään monipuolisesti omia valmiuksiaan, esimerkiksi luovuutta, tietämistä, taitamista ja motorisia taitoja.

Kädentaitokursseilla opiskelijalla on mahdollisuus arvioida itse oppimisensa edistymistä ja valmistamaansa tuotetta. Hän saa myös opettajalta henkilökohtaista jatkuvaa palautetta keskustelemalla opettajan kanssa. Kurssilla voidaan antaa myös palautteita kaikille keskustelemalla koko ryhmän kanssa yhteisesti. Ryhmäkeskustelu toteutetaan, mikäli kaikki ryhmän jäsenet haluavat. Opiskelijoille kerrotaan etukäteen mahdollisuudesta palautteen yhteiseen antamiseen.

Kädentaitokursseilla tavoitteena on, että opiskelija:

- harjoittelee käsityötekniikkaa valmiin mallin mukaan
- ideoi, suunnittelee, valmistaa ja arvioi valmistamiaan käsitöitä sekä niiden valmistusvaiheita
- kehittää omia ongelmanratkaisutaitojaan
- tunnistaa ja arvostaa erilaisia käsityön materiaaleja ja tuotteita
- arvostaa omia ja muiden valmistamia käsitöitä
- käyttää turvallisesti erilaisia käsityön materiaaleja ja työvälineitä
- tutustuu ja jatkaa käsityön ja muotoilun perinteitä
- tutustuu kestävän kehityksen periaatteisiin ja tekee sen kannalta valintoja mm. materiaalien ja tekniikoiden suhteen

6.2. Opetusohjelman rakenne

Kädentaitokurssien rakenne koostuu koko ryhmälle suunnatuista lyhyistä teoriaosuuksista, käytännön tekemisestä sekä henkilökohtaisesti ohjauksesta.

Porvoon kansalaisopistossa kädentaitojen opetusta tarjotaan seuraavissa aineissa:

- jalometallityöt
- puu- ja metallityöt
- tekstiilityöt
- posliininmaalaukset
- entisöinti ja verhoilu
- muut kädentaidot

6.3. Kurssit, joista voi saada suoritusmerkinnän

Lukuvuonna 2023–2024 suoritusmerkinnän voi saada kahdesta tekstiilityön kurssista. Kaikki kädentaitojen kurssit löytyvät ilmoittautumisjärjestelmästä: uusi.opistopalvelut.fi/porvoo.

6.3.1. Kaavoihin kangistumatta -ompelu ja neulonta, 3 op

Inspiroidu ajankohtaisista ideoista, nauti tekemisen ilosta ja valmista kauniisti istuvia vaatteita. Kurssista on mahdollisuus saada opintosuoritusmerkintä.

Kurssilla valmistetaan vaatteita valmiskaavoja ja neuleohjeita soveltaen ja kaavamuutoksia tehden kunkin vartaloon ja materiaaleihin sopiviksi.

Käymme läpi mittojen ottamisen ja kaavan jäljentämisen sekä muokkaamisen. Kurssikerrat koostuvat työskentelystä oman ompelu- tai neuletyön parissa sekä lyhyistä osuuksista, joissa käydään läpi erilaisia ompeluun liittyviä tekniikkavinkkejä, materiaalitietoa ja uusia tuulia maailmalta.

Kertaamme tarvittaessa koneiden ja työvälineiden käyttöä, joten kurssi sopii myös aloittelijoille, mutta myös edistyneemmät ompelijat ja neulojat saavat vinkkejä ja haastetta työskentelynsä.

Käytössämme on useita saumureita, hyvät ompelukoneet sekä korkeat leikkuupöydät. Kaavapaperi, ompelukoneen neulat ja saumurin langat sisältyvät kurssimaksuun.

Opetuksen tavoitteet

Opiskelija oppii

- toimimaan ryhmässä työturvallisesti ja työskentelemään ohjauksessa joko ommellen tai neuloen
- käyttämään tarkoituksenmukaisesti työvälineitä, kuten ompelukonetta, saumuria, kaavoitusvälineitä tai vaihtoehtoisesti käsinneulontatarvikkeita ja materiaaleja
- valitsemaan työskentelylleen parhaiten soveltuvat työasennot ja välineet
- tekstiilimateriaalitietoutta
- valitsemaan työhönsä sopivat materiaalit
- tekemään sovitusten pohjalta mitta- ja kaavamuutoksia.

Keskeiset sisällöt

Arviointi

Arvioinnin kuvaus

Arviointi: Hyväksyty-Hylätty

Koska arviointi tapahtuu opiskelijan työskentelyä seuraamalla ja ohjauksen aikana käydyin keskusteluin, 3 op hyväksytyyn suorittamiseen edellytetään osallistumista 81 oppitunnille eli 24 opetuskerralle.

Erikseen opettajan kanssa ennen kurssin päättymistä voidaan sopia, että osa oppitunneista korvataan esim. esittämällä kurssin aikana itsenäisesti tehtyjä soveltuvia harjoitustöitä.

Opiskelijan osaamisen arvioinnin kriteerit

- Opiskelija toimii ryhmässä työturvallisesti ja työskentelee ohjauksessa joko ommellen tai neuloen.
- Opiskelija käyttää tarkoituksenmukaisesti työvälineitä, kuten ompelukonetta, saumuria, kaavoitusvälineitä tai vaihtoehtoisesti käsinneulontatarvikkeita ja materiaaleja.
- Opiskelija valitsee suositusten mukaan työskentelylleen parhaiten soveltuvat työasennot ja välineet.
- Opiskelija tuntee tekstiilimateriaaleja ja niiden ominaisuuksia.
- Opiskelija valitsee ohjatusti työhönsä sopivat materiaalit.
- Opiskelija tekee ohjatusti sovitusten pohjalta mitta- ja kaavamuutoksia.

6.3.2. Oikein, nurin -neulontakurssi, 3 op

Innostu ja inspiroidu neulomisesta!

Kurssikerrat koostuvat lyhyistä teoriaosuuksista kurssilaisten toiveiden mukaan ja omien neuleiden neulomisesta rennossa seurassa.

Käydään läpi erilaisia neuletekniikoita, -lankoja ja -tarvikkeita. Voit olla aloitteleva neuloja tai puikoillasi valmistuu jo haastavampiakin malleja. Opettajalla on ajankohtaisia ideoita ja toimivia vinkkejä kaikenlaisiin neuleunelmiin.

Ota mukaan neulelankoja ja niihin sopivat puikot. Opettajalla on lehtiä ja kirjoja, joista voi etsiä sopivaa neulemallia.

Opetuksen tavoitteet

Opiskelija oppii

- työskentelemään ohjauksessa neuloen
- käyttämään tarkoituksenmukaisesti neulontatyövälineitä ja erilaisia materiaaleja
- valitsemaan työskentelylleen parhaiten soveltuvat työasennot ja välineet
- tekstiilimateriaalitietoutta
- valitsemaan työhönsä sopivat materiaalit ja langanpaksuudet
- tekemään mallitilkun ja laskemaan neuletiheyden
- tekemään sovitusten pohjalta mitta- ja kaavamuutoksia
- valmistamaan neuletuotteen
- halutessaan suunnittelemaan oman neulemallin ohjauksessa

Keskeiset sisällöt

Arviointi

Arvioinnin kuvaus

Arviointi: Hyväksytty-Hylätty

Koska arviointi tapahtuu opiskelijan työskentelyä seuraamalla ja ohjauksen aikana käydyin keskusteluin, kolmen opintopisteen (3 op) hyväksytyyn suorittamiseen

edellytetään osallistumista kaikille oppitunneille (78t) sekä neuleen valmistamista omalla ajalla tai vaihtoehtoisesti etukäteen sovittu soveltava suoritus poissaolokerroilta.

Opiskelijan osaamisen arvioinnin kriteerit

- Opiskelija neuloo ohjauksessa.
- Opiskelija käyttää tarkoituksenmukaisesti neulontatyövälineitä ja erilaisia materiaaleja.
- Opiskelija valitsee työskentelylleen parhaiten soveltuvat työasennot ja välineet.
- Opiskelija tekee mallitilkun ja laskee neuletiheyden.
- Opiskelija tekee sovitusten pohjalta mitta- ja kaavamuutoksia.

7. Liikunta ja hyvinvointi

Ohjattu liikunta tarjoaa virikkeitä ja vastapainoa kiireiselle arkielämälle. Lisäksi opiskelijoita kannustetaan säännöllisiin liikuntatottumuksiin ja sosiaaliseen yhdessäoloon. Liikunta kuuluu kaikille iästä, sukupuolesta, kunto- ja taitotasosta riippumatta. Liikunnan ilon löytäminen ja kokeminen kuuluu oleellisesti opistojen liikunnanopetukseen.

Hyvinvoinnin kursseilla tarjotaan välineitä kokonaisvaltaisen fyysisen ja henkisen terveyden edistämiseen sekä sairauksien ennaltaehkäisyyn. Kursseilla tarjotaan tietoa ja harjoitellaan turvallisia ja helposti omaksuttavia itsehoitomenetelmiä, jotka soveltuvat esimerkiksi stressin tai ryhtiongelmien lievittämiseen. Kuntalaisten kokonaisvaltainen hyvinvointi on tärkeä tavoite opistoille.

Porvoon kansalaisopiston liikunta-alan opetus koostuu tanssin, kuntoliikunnan, vesiliikunnan, kehonhuollon, joogan ja terveyden kursseista. Tuntitarjonta yritetään pitää mahdollisimman monipuolisena ympäri kaupunkia ja tarjota liikunnan riemua sekä hyvää mieltä eri-ikäisille ihmisille. Porvoon kansalaisopisto järjestää kursseja myös Askolassa. Kursseja on lukuvuoden aikana reilusti yli 100.

7.1. Opetuksen tavoitteet

Ohjattu liikunta tarjoaa virikkeitä ja vastapainoa kiireiselle arkielämälle. Lisäksi opiskelijoita kannustetaan säännöllisiin liikuntatottumuksiin ja sosiaaliseen yhdessäoloon. Liikunta kuuluu kaikille iästä, sukupuolesta, kunto- ja taitotasosta riippumatta. Liikunnan ilon löytäminen ja kokeminen kuuluu oleellisesti opistojen liikunnanopetukseen.

Hyvinvoinnin kursseilla tarjotaan välineitä kokonaisvaltaisen fyysisen ja henkisen terveyden edistämiseen sekä sairauksien ennaltaehkäisyyn. Kursseilla tarjotaan tietoa ja harjoitellaan turvallisia ja helposti omaksuttavia itsehoitomenetelmiä, jotka soveltuvat esimerkiksi stressin tai ryhtiongelmien lievittämiseen. Kuntalaisten kokonaisvaltainen hyvinvointi on tärkeä tavoite opistoille.

Liikuntakurssit lisäävät tietoisuutta liikunnan merkityksestä terveydelle ja hyvinvoinnille. Opetuksen tavoitteena on motivoida liikunnan pitkäaikaiseen ja säännölliseen harrastamiseen ja tarjota käytännön tietoja ja taitoja omasta kunnosta huolehtimiseen. Ohjattu liikunta tarjoaa virikkeitä ja vastapainoa kiireiselle arkielämälle. Ryhmässä pääsee kokemaan liikunnan ja onnistumisen iloa sekä sosiaalista yhdessäoloa. Kaikessa opetuksessa tuetaan myönteistä suhtautumista omaan kehoon, kehotietoisuutta sekä pyritään lisäämään omaa toimintakykyä.

Tärkeänä tavoitteena on edistää eri väestöryhmien mahdollisuutta harrastaa liikuntaa. Kursseja suunnitellaan mahdollisuuksien mukaan eri kohderyhmille sekä eritasoisina. Kurssikuvaukset löytyvät verkosta tarkennettuina, jolloin jokainen voi löytää helpommin itselleen sopivan ryhmän.

Kestävä kehitys näkyy kursseilla ennaltaehkäisevänä ja terveyttä ylläpitävänä toimintana, joka edistää liikkumisen kulttuuria, hyötyliikuntaa sekä terveitä elämäntapoja. Opiston tavoitteena on tarjota liikuntaa myös eri kylissä kauempana keskustasta. Tarjolla on myös jotain etäkursseja.

Liikunnanopetusta tarjotaan seuraavissa aineryhmissä:

- kehonhuolto
- terveys
- jooga
- tanssi
- kuntoliikunta
- kuntosali
- vesijumppat

7.2. Opetusohjelman rakenne

Kansalaisopistojen liikunnan ja hyvinvoinnin kurssit vaihtelevat laajuudeltaan muutaman kerran lyhytkursseista koko lukuvuoden kestäviin kursseihin. Opistoissa on tarjolla perinteisiä, hyväksi havaittuja liikunnan ja hyvinvoinnin kursseja sekä uutuuskursseja.

Liikunnan ainealueen kurssit pitävät sisällään esimerkiksi liikuntaryhmiä, lisensoituja konseptitunteja, peliryhmiä, lajeihin tutustumisesta, lajitekniikan, liikunnallinen itsehoito, kuntoliikunta, jumppia, luonto- ja ulkoliikunta sekä joogia. Hyvinvoinnin ainealueen kursseilla perehdytään mm. terveystietoon kansanterveyden ja elämänlaadun näkökulmista sekä harjoitellaan itsehoidollisia menetelmiä esimerkiksi stressin lievittämiseen.

Kansalaisopistojen liikunta- ja hyvinvointikursseille on tyypillistä, että samalla kurssilla voi olla monen tasoisia opiskelijoita. Kursseja on myös suunnattuna vasta-alkajille, edistyneille ja kokeneille liikkujille. Myös kurssien intensiteeteissä on vaihtelua. Opinto-ohjelmat pyritään rakentamaan siten, että opiskelija voi edetä opinnoissaan haluamalleen tasolle.

Opetuksessa voidaan painottaa eri asioita, kuten fyysisen kunnon osa-alueiden tai luovuuden ja ilmaisun kehittämistä, terveellisen elämäntavan edistämistä, taitojen oppimista ja kertaamista tai virkistäytymistä ja rentoutumista. Opiskelijoille tarjotaan mahdollisuuksia myös esiintymisiin ja niiden harjoitteluun. Erilaisten kursseilla käytävien menetelmien ja harjoitteiden avulla on mahdollista vahvistaa mielen ja kehon hyvinvointia sekä terveellisten valintojen tekemistä.

Tanssi

Porvoon kansalaisopiston tanssinopetus koostuu eri kulttuureista lähtöisin olevista yksilö- ja paritanssilajeista.

Tanssin kursseilla tavoitteena on, että opiskelija:

- kokee tanssin iloa
- kehittää omaa ilmaisuaan ja luovuuttaan
- harjoittaa kehoillisuuttaan, tasapainoaan, koordinaatiotaan ja notkeuttaan
- lisää kulttuurista osaamistaan ja tutustuu eri tanssikulttuureihin

Kuntoliikunta, kuntosali ja vesijumppa

Porvoon kansalaisopiston kuntoliikunta koostuu peruskunto-, terveysliikunta- ja pilates -ryhmistä sekä naisten ja miesten palloiluryhmistä. Vesiliikuntaa tarjotaan ikäihmisten vesijumppana Omenmäen palvelukeskuksen lämmitetyssä matalanveden altaassa.

Joka vuosi yritetään myös tarjota uusia lajeja. Kurssien tasokuvauksissa käytetään alkeis- ja jatkotasoja kertomaan kurssin vaativuudesta. Kurssikuvauksessa kerrotaan kurssin sisällöstä enemmän.

Näillä kursseilla on tavoitteena, että opiskelija:

- kehittää fyysistä kuntoaan eli kestävyyttään, lihaskuntoaan ja liikkuvuutta
- harjoittaa tasapainoaan ja koordinaatiokykyään
- virkistyy ja kokee liikunnan iloa yhdessä ryhmän kanssa
- harrastaa säännöllisesti ja lisää terveyttä ja hyvää mieltä elämäänsä

Kehonhuolto ja terveys

Kuormittavan liikunnan vastapainoksi Porvoon kansalaisopisto tarjoaa kehonhuollon hyvän olon ja itämaisten terveyslajien kursseja. Kursseilla lisätään kehotietoisuutta, huolletaan kehoa venytysten ja liikkuvuusharjoitteiden avulla, vahvistetaan syviä tukilihaksia sekä pysähdytään elämään ja nauttimaan tästä hetkestä.

Hyvän olon kehonhuollon ja terveyden kursseilla tavoitteena on, että opiskelija:

- tavoittelee sisäistä hiljaisuutta ja rauhaa
- vahvistaa mielensä ja kehon terveyttä
- säätelee kehonsa energiaa
- kohottaa yleiskuntoaan ja lisää henkistä hyvinvointiaan

Jooga

Porvoon kansalaisopisto tarjoaa monipuolisesti eri joogamuotoja. Osa kursseista on lyhytkursseja. Kursseja löytyy alkeis- ja jatkotasoisille. Joogamuodoista on tarjolla selkäjoogaa, yin-joogaa sekä rentouttavia ja rauhoittavia joogia, jotka sopivat kaikille ikään ja kuntotasoon katsomatta. Voimakkaampaa joogaa tarjoaa astangajoogana sekä joogan jatkoryhminä. Miehillä on erikseen oma joogaryhmä, vaikka miehet ovat luonnollisesti tervetulleita kaikkiin ryhmiin.

Joogan kursseilla on tavoitteena, että opiskelija:

- parantaa kehonsa liikkuvuutta
- kohentaa kokonaisterveyttään sekä fyysistä kuntoaan
- kehittää kehon ja mielen tasapainoa
- rentoutuu ja harjoittaa tietoista läsnäoloa
- lisää itsetuntemustaan

7.3. Osaamisen arviointi

Osaamisen arviointi on opiskelijalle vapaaehtoista. Osaaminen arvioidaan, mikäli opiskelija antaa suostumuksensa arvioinnille kurssin aluksi. Opiskelijan osaamista arvioidaan kurssin opettaja kurssin aikana tai lopussa. Koska arviointi tapahtuu osana kurssin opetusta, osaamisen osoittamisen tulisi olla mahdollisimman helppoa ja yksinkertaista sekä opiskelijalle että opettajalle. Yksittäisten opiskelijoiden osaamisen arviointi ei vaikuta merkittävästi muun ryhmän toimintaan.

Arvioinnissa opiskelijan osaamista, työskentelyä ja omia tuotoksia tarkastellaan kurssille määriteltujen osaamistavoitteiden mukaisesti. Kurssin osaamistavoitteet ja niiden

arviointikriteerit kertovat opiskelijalle selkeästi, mitä opiskelijan tulisi kurssin päätyttyä osata ja millä tasolla. Kurssista ja sen sisällöstä riippuen opiskelija osaamista arvioitaessa voidaan tarkastella esimerkiksi seuraavanlaisia tavoitteita:

- Osaa kuunnella itseään ja harjoitella elämäntilanteensa ja voimavaransa huomioiden sopivalla tavalla ja teholla
- Tuntee tietyille lajille tyypillisiä menetelmiä
- Osaa tehdä harjoitukset turvallisesti ja hyvällä suoritustekniikalla
- Tunnistaa eri lajien ja menetelmien vaikutuksia hyvinvointiinsa, esim. fyysisen kunnon kehittymisen näkökulmasta
- itsehoitomenetelmien vaikutukset omiin fyysisiin ja henkisiin ominaisuuksiin
- kykyyn rentoutua ja palautua
- Löytää liikunnan ilon ja merkityksellisyyden (ryhmässä / omaan harjoitukseen keskittyen)
- Osaa arvioida omaa hyvinvointiaan
- Tuntee terveyteen ja hyvinvointiin liittyvää käsitteistöä
- Osaa soveltaa kansallisia terveyst- ja liikuntasuosituksia ja ohjeistuksia itselleen sopivaksi

Arviointia tehdään kurssin osaamistavoitteiden sekä opiskelijan oman tarpeen mukaisesti. Liikunnan ja hyvinvoinnin arvioinnissa hyödynnetään näyttöön perustuvia menetelmiä, keskustelujen avulla ja tarvittaessa arviointia täydennetään muulla tavoin. Opiskelija antaa näyttöjä osaamisestaan pieninä kokonaisuuksina kurssin aikana. Arvioinnin tapaa sovelletaan kurssista riippuen.

Tavoitteiden kuvaus

Opiskelija sitoutuu käymään oppitunneilla liikkumassa oman kuntotasonsa mukaisesti. Opiskelija ymmärtää eri liikkeiden liikevaihtoehdot ja osaa soveltaa niitä itselleen sopivaksi. Opiskelija tarkkailee ja pohtii päiväkirjanomaisesti omaa liikkumistaan sekä sen vaikutuksia omaan fyysiseen ja psyykkiseen oloonsa. Kurssin lopuksi tai sovitusti kurssin aikana on lyhyt palautekeskustelu opettajan kanssa.

Osaamistavoitteet

- Opiskelija oppii liikuttamaan kehoaan monipuolisesti.
- Opiskelija kokee iloa liikunnasta.
- Opiskelija oppii tuntemaan kehonsa sekä rajansa.

Arvioinnin kuvaus

Arviointi on hyväksytty/hylätty. Jokainen liikkuu omalla tasollaan, oman kuntonsa mukaisesti. Arviointi on jatkuvaa ja opiskelijan on liikkumalla osoitettava osaamisensa. Tunnilla tapahtuvan jatkuvan arvioinnin lisäksi voi tarvittaessa sopia opettajan kanssa korvaavista liikuntakerroista. Opiskelija voi myös pohtia omaa osaamistaan liikuntapäiväkirjan muodossa.

7.4. Kurssit, joista voi saada suoritusmerkinnän

7.4.1. Hamarin lihaskunto ja -huolto, 2 op

Reipasta liikuntaa ja rentouttavaa kehonhuoltoa. Opi liikuttamaan ja huoltamaan kehoasi monipuolisesti. Kurssilla opitaan harjoittamaan lihaskuntoa monipuolisesti pääosin oman kehon vastusta käyttäen. Tunti sisältää alkulämmittelyn, sykettä nostattavan osuuden, lihaskunto-osuuden sekä 15 minuutin kehonhuolto-osuuden.

Opetuksen tavoitteet

Tavoitteiden kuvaus

Opiskelija sitoutuu käymään oppitunneilla liikkumassa oman kuntonsa tasoisesti. Opiskelija ymmärtää eri liikkeiden liikevaihtoehdot ja osaa soveltaa niitä itselleen sopivaksi. Opiskelija tarkkailee ja pohtii päiväkirjanomaisesti omaa liikkumistaan sekä sen vaikutuksia omaan fyysiseen ja psyykkiseen oloonsa. Kurssin lopuksi tai sovitusti kurssin aikana on lyhyt palautekeskustelu opettajan kanssa.

Osaamistavoitteet

- Opiskelija oppii liikuttamaan kehoaan monipuolisesti.
- Opiskelija kokee iloa liikunnasta.
- Opiskelija oppii tuntemaan kehonsa ja rajansa.

Arviointi

Arvioinnin kuvaus

Arviointi on hyväksytty/hylätty. Jokainen liikkuu omalla tasollaan, oman kuntonsa mukaisesti. Hyväksytyyn suoritukseen tarvitaan riittävä määrä läsnäoloa, vaihtoehtoisesti sovittuja korvaavia liikuntasuorituksia sekä itsereflektointia liikuntapäiväkirjan muodossa.

Opiskelijan osaamisen arvioinnin kriteerit

- Osaa tehdä harjoitteita turvallisella tekniikalla opettajan ohjauksessa.
- Opiskelija tunnistaa liikunnan hyvinvointivaikutuksia.
- Opiskelija tunnistaa liikunnan hyvinvointivaikutuksia.
- Osaa kertoa harjoitteiden vaikutuksista omaan kehoonsa.

7.4.2. Chi Kungista hyvinvointia ja sopusointia, 1 op

Kurssi on tarkoitettu aiemmin Chi Kungia tehneille yli 16-vuotiaille. Kurssin aikana opitaan uusia liikesarjoja ja kerrataan aiemmin opittuja. Hiljaisuudessa tehdyt yksinkertaiset ja rauhallisesti liikkeet lisäävät henkistä ja fyysistä hyvinvointia, ja niiden avulla opitaan myös tunnistamaan ja vahvistamaan omaa jin ja jang – tasapainoa.

Opetuksen tavoitteet

Tavoitteiden kuvaus

Kurssilla keskitytään tunnistamaan asennon merkitys sekä jin ja jang-tasapainoon vaikuttavia tekijöitä. Kurssin jälkeen osaat tehdä kevyttä hierontaa ja aktiivista rentoutusta. Kurssilla opitut tiedot, taidot ja harjoitteet osoitat tekemällä harjoiteltuja sarjoja yksin, ryhmässä muiden kanssa ja/tai opettajan kanssa.

Osaamistavoitteet

- Asentotietoisuuden lisääminen
- Kehon, mielen ja hengityksen säateleminen
- Chi Kung perusperiaatteiden tietäminen
- Tasapainon ja harmonian lisääminen
- Chi Kung liikesarjojen tekeminen

Arviointi

Arvioinnin kuvaus

Arviointi on hyväksytty/hylätty. Hyväksytyyn läsnäoloon tarvitaan riittävä määrä läsnäoloa. Tarvittaessa suoritusta täydennetään oppimispäiväkirjan avulla.

Opiskelijan osaamisen arvioinnin kriteerit

- Mielen keskittyneisyys ja hiljaisuus asennoissa ja liikkeessä
- Kehon ja mielen harmoninen yhteistyö
- Perustekniikoiden muistaminen ja ymmärtäminen
- Energian ja virtauksen lisääminen elimistössä
- Liikesarjojen tekeminen yhdessä muiden kanssa tai yksin

7.4.3. Joogan jatkokurssi, 2 op

Kurssin päätavoitteina ovat kehotietoisuuden kehittäminen, mielen hallinnan parantaminen ja joogafilosofiaan tutustuminen. Kurssilta voi saada kaksi opintopistettä.

Alkurentoutumisen jälkeen tehdään kehoa lämmittäviä ja virittäviä harjoituksia. Tätä seuraavat erilaiset joogaharjoitussarjat, joista osa keskittyy yksittäisten asanoiden rakenteeseen ja osa virtaavaan joogasarjaan. Lopuksi tiedostetaan harjoituksen vaikutuksia.

Tunnin aluksi rentoudutaan ja sen jälkeen tehdään joko yksittäisiä asanoita tai kytketään ne toisiinsa liikesarjoiksi. Lopuksi tarkkaillaan harjoituksen vaikutuksia kehoon, tarkkaillaan omaa hengitystä ja mieltä.

Opetuksen tavoitteet

Tavoitteiden kuvaus

Kurssin päätavoitteina ovat kehotietoisuuden kehittäminen, mielen hallinnan parantaminen ja joogafilosofiaan tutustuminen.

Osaamistavoitteet

- Kehotietoisuus
- Oman hengityksen rytmin tiedostaminen
- Oman mielen hallinta
- Oman itsenäisen harjoituksen tekeminen
- Joogafilosofiaan tutustuminen

Arviointi

Arvioinnin kuvaus

Kurssin suorittaminen arvioidaan hyväksyty/hylätty. Hyväksytyyn suoritukseen tarvitaan riittävä määrä läsnäoloa sekä mahdollinen oppimispäiväkirja ja 1–2 sivuinen essee.

Opiskelijan osaamisen arvioinnin kriteerit

- Asanoiden oikeaoppinen linjaaminen
- Hengityksen yhdistäminen asanoihin ja liikesarjoihin
- Rauhallisuus, kärsivällisyys ja myötätunto eri elämän tilanteissa

8. Musiikki

8.1. Opetuksen tavoitteet

Musiikin opetuksen tavoitteena on kehittää, syventää ja vahvistaa kurssilaisten musiikillisia taitoja ja valmiuksia jokaisen henkilökohtaisista lähtökohdista lähtien. Opetuksen tehtävänä on lisätä osallistujien luovuutta ja musikaalisia kykyjä. Opiston musiikin kurssit ovat avoimia kaikille.

Opetusta tarjotaan sekä yksilö- että ryhmämuotoisena.

8.2. Opetusohjelman rakenne

Opistossa tarjotaan sekä yksilö- että ryhmäopetusta. Laulunopetuksesta on esimerkiksi tarjolla sekä yksilöopetusta että kuoroja. Opistossa voi oppia soittamaan eri instrumentteja sekä ryhmissä, joissa kaikki soittavat samaa instrumenttia, että ryhmissä, joissa soitetaan yhdessä eri instrumenteilla.

Opistossa on myös kursseja sylviauvoille ja taaperoille aikuisen kanssa yhdessä. Näillä kursseilla voidaan löytää yhdessä musiikin ilo.

8.3. Kurssit, joista voi saada suoritusmerkinnän

Lukuvuonna 2023–2024 ei ole tarjolla musiikin kursseja, joista voi saada suoritusmerkinnän. Kaikki kurssit löytyvät ilmoittautumisjärjestelmästä uusi.opintopolku.fi/porvoo.

9. Kuvataide

Porvoon kansalaisopiston kuvataiteen kursseilla opiskelijan on mahdollista oppia kuvataidetta laaja-alaisesti alkeista erityistekniikoihin.

Kansalaisopiston kuvataidekursseilla opiskelija oppii ilmaisemaan ajatuksiaan, mielikuviaan ja havaintojaan eri tekniikoita ja niiden yhdistelmiä harjoittaen.

Porvoon kansalaisopistossa on tarjolla kursseja kuvataiteen eri osa-alueilta, kuten maalauksesta (esim. öljy-, vesi-, akryyli- ja temperamaaleilla), piirustuksesta (esim. lyijykynällä, hiilellä tai liiduilla), keramiikasta, valokuvauksesta ja taidegrafiikasta. Kurssin teemasta ja kestosta riippuen kuvataiteen kursseilla opiskelijan on mahdollista oppia myös mm. värioppia, sommittelua ja taidehistoriaa.

9.1. Opetuksen tavoitteet

Kansalaisopistojen kuvataiteen kurssit ovat kaikille avoimia osaamisesta ja koulutustaustasta riippumatta. Kursseilla opiskelijan on mahdollista oppia kuvataidetta laaja-alaisesti alkeista erityistekniikoihin.

Kansalaisopiston kuvataidekursseilla opiskelija oppii ilmaisemaan ajatuksiaan, mielikuviaan ja havaintojaan eri tekniikoita ja niiden yhdistelmiä niin, että hänelle syntyy innostunut ja henkilökohtainen suhde kuvataiteeseen. Kuvataideopinnot ohjaavat opiskelijaa tavoitteelliseen itseilmaisuun kehittäen myös esteettisiä, ekologisia ja eettisiä arvoja sekä ymmärrystä taiteen merkityksestä yksilölle ja yhteisölle.

Kansalaisopistoissa on tarjolla kursseja kuvataiteen eri osa-alueilta, kuten maalauksesta (esim. öljy-, vesi-, akryyli- ja temperamaaleilla), piirustuksesta (esim. lyijykynällä, hiilellä tai liiduilla), kuvanveistosta (esim. valaen, muovailen, valmiista esineistä rakentaen) tai taidegrafiikasta (esim. monotypia, puupiirros, syväpaino). Kurssin teemasta ja kestosta riippuen kuvataiteen kursseilla opiskelija oppii esim. värioppia, sommittelua ja taidehistoriaa oman työskentelyn ja opettajan luentojen kautta. Kurssista riippuen opiskelijan on mahdollista perehtyä myös esimerkiksi valokuvaukseen, mediataiteeseen, muotoiluun tai vaikkapa installaatioihin.

9.2. Opetusohjelman rakenne

Kansalaisopistojen kuvataiteen kurssit vaihtelevat laajuudeltaan muutaman kerran lyhytkursseista koko lukuvuoden kestäviin kursseihin. Kurssi voi olla laaja, moni-ilmiasullinen kokonaisuus tai lyhyt, yhteen tekniikkaan tai välineeseen tutustuttava kurssi.

Kansalaisopistojen taidekursseille on tyypillistä, että samalla kurssilla voi olla monen tasoisia opiskelijoita, jolloin eritasoiset opiskelijat opiskelevat yhdessä oppien myös toisiltaan.

9.3. Taitotasot ja osaamisen arviointi

Osaamisen arviointi on opiskelijalle vapaaehtoista. Osaaminen arvioidaan, mikäli opiskelija antaa suostumuksensa arvioinnille kurssin aluksi. Opiskelijan osaamista arvioi kurssin opettaja kurssin aikana. Koska arviointi tapahtuu osana kurssin opetusta, osaamisen osoittamisen tulisi olla mahdollisimman helppoa ja yksinkertaista sekä

opiskelijalle että opettajalle. Yksittäisten opiskelijoiden osaamisen arviointi ei vaikuta merkittävästi muun ryhmän toimintaan.

Arvioinnissa opiskelijan osaamista, työskentelyä ja omia tuotoksia tarkastellaan kurssille määriteltyjen osaamistavoitteiden mukaisesti. Kurssin osaamistavoitteet ja niiden arviointikriteerit kertovat opiskelijalle selkeästi mitä opiskelijan tulisi kurssin päätyttyä osata ja millä tasolla. Kurssista ja sen sisällöstä riippuen opiskelija osaamista arvioitaessa tarkastellaan esimerkiksi

- kuvallista tuottamista
- teknistä osaamista
- osallisuutta
- visuaalista ajattelua
- esteettistä, eettistä ja ekologista osaamista

Arvioinnissa otetaan huomioon opiskelijan kuvataiteellisen osaamisen kehittyminen, erilaiset työskentelyprosessit ja työskentelyn tulokset sekä halu kehittyä oman henkilökohtaisen käsialansa pohjalta.

Kuvataiteen arviointi on kannustavaa, opiskelijan osaamista kehittävää ja vuorovaikutteista. Arvioinnilla pyritään tukemaan opiskelijan omakohtaista suhdetta kuvataiteeseen ja visuaaliseen kulttuuriin. Tukena arvioinnille voi olla esimerkiksi portfolio, visuaalinen oppimispäiväkirja ja/tai keskustelut opettajan tai koko ryhmän kanssa. Kuvataiteessa myös itsearviointi, oman osaamisen tunnistaminen sekä oman työskentelyn sanallistaminen on tärkeää.

9.4. Kurssit, joista voi saada suoritusmerkinnän

9.4.1. Ihminen, ihminen ja ihminen, 1 op

Kurssi ihmisen kuvaamiseen muotokuvassa, toiminnallisessa tilannekuvassa ja elävän mallin anatomiakuvassa.

Opetuksen tavoitteet

Tavoitteiden kuvaus

- mahdollistaa lähtötasoltaan eri tasoisten opiskelijoiden ihmisen kuvan piirustus- ja maalausharjoitteluun kuuluvien tietojen ja taitojen oppiminen ryhmässä.
- mahdollistaa klassisten ja vakiintuneiden muotokuvauksen ja elävän mallin piirustuksen ja maalaamisen taitojen opiskelu sulkematta pois moderniin taidekäsitykseen kuuluvaa uutta luovaa toisin näkemistä ja tekemistä.

Kurssin tavoitteena on oppia

- toimimaan ryhmässä työturvallisesti ja työskentelemään ohjauksessa vähintään yhdellä piirustuksen tai maalauksen välineellä, joka voi olla esim. piirustushiili, lyijykynä, pastelliliitu tai nopeasti kuivuvat maalausvälineet kuten vesivärit ja akryylivärit.
- käyttämään tarkoituksenmukaisesti työvälineitä, kuten liitua tai pensseliä ja materiaaleja, kuten paperia tai maalauspohjaa ja värejä sekä apuvälineitä, kuten piirustusalustaa, maalaustelinetä ja työpöytää opintotilassa.

- valitsemaan työskentelyllesi parhaiten soveltuvat työasennot, työskentelyn mahdollistavan tilan ja työskentelyn edellyttämän vaatetuksen. Opit valaistuksen merkityksen työskentelylle.
- piirtämään ja maalamaan havainnosta ihmistä eri pituisissa ajanjaksoissa 3 minuutin pikapiirtämisestä 20 minuutin sykleissä suoritettaviin pidempiin jaksoihin.
- piirtämään tai maalaamaan havainnosta projektioita eli oppia piirtämään tai maalaamaan ihmiseen viittaavia kuvia valituilla välineillä ja materiaaleilla.

Keskeiset sisällöt

Kurssilla pääsääntöisesti käytössä taidemalli ja harjoittelu tapahtuu mallista havainnoiden. Olennainen osa harjoittelua on pohtia sijoittelun ja valaistuksen sekä ympäristön ja mahdollisen vaatetuksen vaikutusta harjoitukseen.

Arviointi

Arvioinnin kuvaus

Osaamistavoitteiden hallinta arvioidaan opiskelijan työskentelyä seuraamalla ja ohjauksen aikana käydyin keskusteluihin. Hyväksytyyn 1 opintopisteen suorittamiseen edellytetään osallistumista 27 oppitunnille, koska osaamista arvioidaan jatkuvasti koko opiskelun ajan. Erikseen opettajan kanssa ennen kurssin päättymistä voidaan sopia, että osa oppitunneista korvataan esim. esittämällä kurssiaikana itsenäisesti tehtyjä kurssin osaamistavoitteisiin soveltuvia harjoitustöitä. Opintojen korvaaminen itsenäisellä työskentelyllä ei ole selviö, vaan korvaamisen perusteet arvioidaan yhdessä opettajan kanssa.

Arviointi: Hyväksytyy-Hylätty

Opiskelijan osaamisen arvioinnin kriteerit

- Opiskelija toimii ryhmässä työturvallisesti ja työskentelee ohjauksessa vähintään yhdellä piirustuksen tai maalauksen välineellä, joka voi olla esim. piirustushiili, lyijykynä, pastelliliitu tai nopeasti kuivuvat maalausvälineet kuten vesivärit ja akryylivärit.
- Opiskelija käyttää tarkoituksenmukaisesti työvälineitä, kuten liitua tai pensseliä ja materiaaleja, kuten paperia tai maalaus pohjaa ja värejä sekä apuvälineitä, kuten piirustus alustaa, maalaustelinetä ja työpöytää opintotilassa.
- Opiskelija valitsee työskentelylleen parhaiten soveltuvat työasennot, työskentelyn mahdollistavan tilan ja työskentelyn edellyttämän vaatetuksen. Opiskelija hallitsee valaistuksen merkityksen työskentelylle.
- Opiskelija kykenee piirtämään ja maalamaan havainnosta ihmistä eri pituisissa ajanjaksoissa 3 minuutin pikapiirtämisestä 20 minuutin sykleissä suoritettaviin pidempiin jaksoihin.
- Opiskelija kykenee piirtämään tai maalaamaan havainnosta projektioita eli oppii piirtämään tai maalaamaan ihmiseen viittaavia kuvia valituilla välineillä ja materiaaleilla.

10. Tanssi ja teatteri

Porvoon kansalaisopisto järjestää lukuvuotena 2023–2024 eri-ikäisille ihmisille kohdennettua teatteritaiteen opetusta

10.1. Opetusohjelman rakenne

Porvoon kansalaisopiston teatteritaiteen kurssit:

- nuorille 13–26-vuotiaille kohdennettu MONENA, draamakurssi nuorille, järjestetään Porvoon kaupunkialueella
- yli 13 v. opiskelijoille kohdennetut Tehdään teatteriesitys! ja Teatterin taikaa!, jotka toimivat Askolan kylissä, joiden nuorisoseurat toimivat yhteistyötahoina ja järjestäjinä opiston normaalin lukukausiaikataulun ulkopuolella.

Porvoon seudun musiikkiopiston kanssa yhteistyössä ja kaupungin haja-asutusalueella toteutettava Musiikkiteatteri- kurssi on lukuvuonna 2023–2024 jouduttu peruuttamaan.

Edellä kuvattujen kurssien tavoitteena on näytelmän tai esityksen rakentaminen ja esittäminen.

Lisäksi järjestetään lyhytkurssina Teatterin tyyllilajit- kurssi.

10.2. Kurssit, joista voi saada suoritusmerkinnän

10.2.1. MONENA, draamakurssi nuorille (13–26-v.) / MONENA, drama course for young people, 3 op

Teatteriryhmä nuorille. Kurssilla valmistetaan teatteriesitys, jota esitetään keväällä 2024.

Opetuksen tavoitteet

Tavoitteiden kuvaus

Teatteriesitys voi olla yksilö- tai ryhmäesitys. Opiskelija voi toimia ohjaajana, esiintyjänä tai vastata teatteriesityksen visuaalisesta puolesta (valo, ääni, puvustus, lavastus).

Opiskelija

- ymmärtää näytelmän/produktion valmistamisen vaatimukset
- osallistuu näytelmän valmistamiseen
- osaa näyttelijäntyössä läsnäolon ja eläytymisen perustaitoja
- osaa näyttelijäntyössä fyysisen ilmaisun perustaitoja
- osaa näyttelijäntyössä puheilmaisun perustaitoja
- osaa näyttelijäntyössä vuorovaikutuksen perustaitoja
- ymmärtää ohjaajantyössä esityksen kokonaisuutta
- ymmärtää ohjaajantyössä tilan käyttöä
- osaa ohjaajantyössä vuorovaikutuksen perustaitoja
- osaa teatteritekniikan, puvustuksen ja/tai lavastuksen perustekniikkaa
- ymmärtää teatteritekniikan, puvustuksen ja/tai lavastuksen taiteellisen ilmaisun peruselementtejä

- ymmärtää näyttämölavastuksen tilankäytön perusteita

Keskeiset sisällöt

Näyttelijän työ: läsnäolo ja eläytyminen, fyysinen ilmaisu, puheilmaisuus sekä vuorovaikutustaidot. Ohjaajan työ: näytelmän/esityksen kokonaisuuden ymmärtäminen, tilan käyttö näyttämöllä sekä vuorovaikutustaidot.

Teatteritekniikka /puvustus/lavastus: tekninen osaaminen, taiteellisuus ja lavastus näyttämöllä.

Arviointi

Arvioinnin kuvaus

Kurssilla opiskelija osoittaa osaamistaan osallistumalla aktiivisesti ja luovasti harjoituksiin (syksy 33 t, kevät 39 t) sen lisäksi hän tekee vähintään 9 t erikseen sovittavaa etätöitä, esim. portfolion.

Opiskelijan osaamisen arvioinnin kriteerit

- osaa ilmaista tunteita roolissa
- liikkuu ohjatusti ohjeiden mukaan lavalla
- ymmärtää äänen käytön tärkeyden esityksessä
- toimii ryhmässä
- osaa ohjaajana suunnitella sekä hahmottaa esityksen
- ymmärtää ohjaajana näyttämön tilankäytön
- kohtaa ohjaajana ryhmän ja yksilön tasa-arvoisesti
- osaa käyttää tarvittavia laitteita ohjatusti
- osaa valmistaa tarvittavaa rekvisiittaa / puvustusta / lavastusta esitykseen
- ymmärtää näyttämön tilankäytön.

10.2.2. Tehdään teatteriesitys!, 3 op

Kurssin aikana opitaan harjoitusten avulla teatteri-ilmaisun tekniikat ja salaisuudet. Valmistelemme kesäteatteriesityksen, joka esitetään kesällä 2024.

Opetuksen tavoitteet

Tavoitteiden kuvaus

Teatteriesitys voi olla yksilö- tai ryhmäesitys. Opiskelija voi toimia ohjaajana, esiintyjänä tai vastata teatteriesityksen visuaalisesta puolesta (valo, ääni, puvustus, lavastus).

Opiskelija

- ymmärtää näytelmän/produktion tekemisen vaatimukset
- osaa ja osallistuu näytelmän/produktion tekemiseen
- osaa näyttelijäntyössä läsnäolon ja eläytymisen perustaitoja
- osaa näyttelijäntyössä fyysisen ilmaisun perustaitoja
- osaa näyttelijäntyössä puheilmaisun perustaitoja
- osaa näyttelijäntyössä vuorovaikutuksen perustaitoja
- ymmärtää ohjaajantyössä esityksen kokonaisuutta

- ymmärtää ohjaajantyössä tilan käyttöä
- osaa ohjaajantyössä vuorovaikutuksen perustaitoja
- osaa teatteritekniikan, puvustuksen ja/tai lavastuksen perustekniikkaa
- ymmärtää teatteritekniikan, puvustuksen ja/tai lavastuksen taiteellisen ilmaisun peruselementtejä
- ymmärtää näyttämölavastuksen tilankäytön perusteita

Keskeiset sisällöt

Näyttelijän työ: läsnäolo ja eläytyminen, fyysinen ilmaisu, puheilmaisuus sekä vuorovaikutustaidot. Ohjaajan työ: näytelmän/esityksen kokonaisuuden ymmärtäminen, tilan käyttö näyttämöllä sekä vuorovaikutustaidot.

Teatteritekniikka /puvustus/lavastus: tekninen osaaminen, taiteellisuus ja lavastus näyttämöllä.

Arviointi

Arvioinnin kuvaus

Kurssilla opiskelija osoittaa osaamistaan osallistumalla aktiivisesti ja luovasti harjoituksiin (syksy 33 t, kevät 39 t) sen lisäksi hän tekee vähintään 9 t erikseen sovittavaa etätöitä, esim. portfolion.

Opiskelijan osaamisen arvioinnin kriteerit

- osaa ilmaista tunteita roolissa
- liikkuu ohjatusti ohjeiden mukaan lavalla
- ymmärtää äänen käytön tärkeyden esityksessä
- toimii ryhmässä
- osaa ohjaajana suunnitella sekä hahmottaa esityksen
- ymmärtää ohjaajana näyttämön tilankäytön
- kohtaa ohjaajana ryhmän ja yksilön tasa-arvoisesti
- osaa käyttää tarvittavia laitteita ohjatusti
- osaa valmistaa tarvittavaa rekvisiittaa / puvustusta / lavastusta esitykseen
- ymmärtää näyttämön tilankäytön.

10.2.3. Teatterin taikaa!, 3 op

Kurssilla aluksi draamaharjoituksia ja myöhemmin harjoitteleme näytelmän keväälle 2024.

Opetuksen tavoitteet

Tavoitteiden kuvaus

Teatteriesitys voi olla yksilö- tai ryhmäesitys. Opiskelija voi toimia ohjaajana, esiintyjänä tai vastata teatteriesityksen visuaalisesta puolesta (valo, ääni, puvustus, lavastus).

Opiskelija

- ymmärtää näytelmän/produktion tekemisen vaatimukset
- osaa ja osallistuu näytelmän/produktion tekemiseen

- osaa näyttelijäntyössä läsnäolon ja eläytymisen perustaitoja
- osaa näyttelijäntyössä fyysisen ilmaisun perustaitoja
- osaa näyttelijäntyössä puheilmaisun perustaitoja
- osaa näyttelijäntyössä vuorovaikutuksen perustaitoja
- ymmärtää ohjaajantyössä esityksen kokonaisuutta
- ymmärtää ohjaajantyössä tilan käyttöä
- osaa ohjaajantyössä vuorovaikutuksen perustaitoja
- osaa teatteritekniikan, puvustuksen ja/tai lavastuksen perustekniikkaa
- ymmärtää teatteritekniikan, puvustuksen ja/tai lavastuksen taiteellisen ilmaisun peruselementtejä
- ymmärtää näyttämölavastuksen tilankäytön perusteita

Keskeiset sisällöt

Näyttelijän työ: läsnäolo ja eläytyminen, fyysinen ilmaisu, puheilmaisuus sekä vuorovaikutustaidot. Ohjaajan työ: näytelmän/esityksen kokonaisuuden ymmärtäminen, tilan käyttö näyttämöllä sekä vuorovaikutustaidot.

Teatteritekniikka /puvustus/lavastus: tekninen osaaminen, taiteellisuus ja lavastus näyttämöllä.

Arviointi

Arvioinnin kuvaus

Kurssilla opiskelija osoittaa osaamistaan osallistumalla aktiivisesti ja luovasti harjoituksiin (syksy 33 t, kevät 39 t) sen lisäksi hän tekee vähintään 9 t erikseen sovittavaa etätöitä, esim. portfolion.

Opiskelijan osaamisen arvioinnin kriteerit

- osaa ilmaista tunteita roolissa
- liikkuu ohjatusti ohjeiden mukaan lavalla
- ymmärtää äänen käytön tärkeyden esityksessä
- toimii ryhmässä
- osaa ohjaajana suunnitella sekä hahmottaa esityksen
- ymmärtää ohjaajana näyttämön tilankäytön
- kohtaa ohjaajana ryhmän ja yksilön tasa-arvoisesti
- osaa käyttää tarvittavia laitteita ohjatusti
- osaa valmistaa tarvittavaa rekvisiittaa / puvustusta / lavastusta esitykseen
- ymmärtää näyttämön tilankäytön.

10.2.4. Teatterin tyyllilajit, 1 op

Kurssilla tutustutaan harjoitusten avulla teatterin eri tyyllilajeihin. Viikonlopun kurssilla käydään läpi eri muotoja antiikin Kreikan tragediasta absurdiin teatteriin.

Opetuksen tavoitteet

Tavoitteiden kuvaus

Opit teoriaa ja opit tunnistamaan eri tyyllilajien taustoja erilaisten harjoitusten avulla.

Opiskelija

- osallistuu aktiivisesti kurssin ohjelmaan
- oppii tunnistamaan teatterin tyyllilajeja
- osaa soveltaa teatterin tyyllilajeja harjoituksiin
- osaa toimia ryhmässä huomioiden muut osallistujat.

Keskeiset sisällöt

Arviointi

Arvioinnin kuvaus

Arviointi on hyväksytty - hylätty. Arvioinnissa kiinnitetään huomiota läsnäoloon ja eläytymiseen sekä vuorovaikutustaitoihin harjoituksissa. Osallistumisen lisäksi opiskelija esittää opettajan kanssa erikseen sovitulla tavalla sovittavan määrän omaehtoista etättyötä, esim. portfolion muodossa. Kurssin suoritusta varten tehtävän työskentelyn yhteismäärä on 27 tuntia.

Opiskelijan osaamisen arvioinnin kriteerit

- Opiskelija osallistuu harjoituksiin.
- Opiskelija tuntee teatterin tyyllilajit ja osaa soveltaa niitä harjoituksiin
- Opiskelija toimii ryhmässä huomioiden muut jäsenet.

11. Tieto- ja viestintäteknikka

Tieto- ja viestintäteknikka

Kansalaisen digitaalisten taitojen merkitys korostuu, kun yhä useammat palvelut ja yhteiskunnalliset toiminnot siirtyvät digitaaliseen muotoon. Hyvät digitaaliset taidot ovat avainasemassa, kun halutaan toimia aktiivisesti ja itsenäisesti kansalaisena nykyaikaisessa yhteiskunnassa. Tätä silmällä pitäen Porvoon kansalaisopiston tietotekniikan opetus pyrkii tarjoamaan opiskelijoille perustiedot ja taidot:

1. Tietokoneen, älypuhelimien tai tabletin peruskäytöstä
2. Tietoverkoista
3. Sosiaalisesta mediasta ja tietokannoista
4. Tietoturvasta

Opiston kursseilla opitaan tietotekniikan peruskäsitteet- ja taidot, opetellaan käyttämään tietokonetta ja käyttöjärjestelmää ja tutustutaan yleisempien ohjelmien ja sovellusten käyttöön. Tietotekniikan kursseilla voidaan päivittää, syventää ja soveltaa jo hankittuja tietoteknisiä taitoja. Porvoon kansalaisopistossa tarjotaan kursseja ja työpajoja, joissa opiskelijat oppivat käyttämään erilaisia sosiaalisen median alustoja ja työkaluja. Opetuksen tavoitteena kansalaisopistossa on antaa opiskelijalle sellaiset kansalaisen perustaidot, että hän selviää ja pärjää koko ajan pidemmälle digitalisoituvassa maailmassamme.

Tätä tavoitetta silmällä pitäen Porvoon kansalaisopisto tarjoaa erilaisia tietotekniikan kursseja, jotka on suunnattu kaikenikäisille ja eri lähtötason omaaville opiskelijoille. Opetusta tarjotaan sekä perinteisenä ryhmämuotoisena opetuksena että työpajatyypillisesti tietoturvassa aina yksityis- ja etäopetuksen asti. Erityisenä kohderyhmänä ovat olleet ikäihmiset ja tietotekniikan hyödyntämisen suhteen täysin aloittelijat.

Porvoon kansalaisopiston tietotekniikan opetus tarjoaa myös mahdollisuuksia oman luovuuden ja ilmaisun kehittämiseen. Tästä näkökulmasta käsin se laajenee myös muiden oppiaineiden opetukseen kieliin, taito- ja taideaineisiin, joissa hyödynnetään lisääntyvässä määrin digitalisaation ja tietotekniikan kehityksen tarjoamia uusia mahdollisuuksia. Muillakin kuin tietotekniikan kursseilla kannustetaan opiskelijoita luomaan omaa sisältöä someen, ottamaan ja editoimaan valokuvia ja pyritään ylipäänsä edistämään opiskelijoiden digitaalisia taitoja, luovaa ajattelua ja itseilmaisua. Kokonaisuudessaan opiston opetus pyrkii auttamaan opiskelijoita ymmärtämään sosiaalisen median roolia nykymaailmassa, kehittämään taitojaan sen käyttämiseen ja ohjaamaan heitä vastuulliseen ja tietoturvalliseen verkko-oleiluun. Opiskelijoille annetaan työkaluja ja vinkkejä turvalliseen terveelliseen ja tasapainoiseen sosiaalisen median käyttöön. Kursseilla opetetaan sosiaalisen median käyttämisestä eri tarkoituksiin, kuten työnhaussa tai vaikka ammatillisessa verkostoitumisessa.

11.1. Opetuksen tavoitteet

Kansalaisopistojen kurssit ovat kaikille avoimia osaamisesta ja koulutustaustasta riippumatta. Tietotekniikan opetuksen tavoitteena kansalaisopistossa on antaa

opiskelijalle mahdollisuuksia elinikäiseen oppimiseen ja yhteiskunnan digitalisoitumisen vaatimien taitojen kehittymiseen.

Kansalaisopistoissa voi opiskella esimerkiksi tietokoneen, älypuhelimien tai tabletin peruskäyttöä tai syventää ja soveltaa jo hankittuja tietoteknisiä taitoja. Monessa opistossa myös esimerkiksi valokuvaukseen, videokuvaukseen tai mediataiteeseen liittyvät kurssit kuuluvat tietotekniikan ainealaan.

11.2. Taitotasot ja osaamisen arviointi

Osaamisen arviointi on opiskelijalle vapaaehtoista. Osaaminen arvioidaan, mikäli opiskelija antaa suostumuksensa arvioinnille kurssin aluksi. Opiskelijan osaamista arvioi kurssin opettaja kurssin aikana. Koska arviointi tapahtuu osana kurssin opetusta, osaamisen osoittamisen tulisi olla mahdollisimman helppoa ja yksinkertaista sekä opiskelijalle että opettajalle. Yksittäisten opiskelijoiden osaamisen arviointi ei vaikuta merkittävästi muun ryhmän toimintaan.

Arvioinnissa opiskelijan osaamista, työskentelyä ja omia tuotoksia tarkastellaan kurssille määriteltujen osaamistavoitteiden mukaisesti. Kurssin osaamistavoitteet ja niiden arviointikriteerit kertovat opiskelijalle selkeästi, mitä opiskelijan tulisi kurssin päätyttyä osata ja millä tasolla. Kurssista ja sen sisällöstä riippuen opiskelija osaamista arvioitaessa tarkastellaan esimerkiksi:

- teknistä osaamista
- opiskelijan digitaalisia yhteiskuntataitoja
- kriittistä mediaosaamista
- luovaa mediaosaamista
- sosiaalisen median osaamista
- tietoturvataitoja
- digitaalisia ongelmanratkaisutaitoja

Tietotekniikan ainealan kursseille hakeudutaan tyypillisesti tarpeesta osata käyttää tiettyä laitetta, sovellusta, ohjelmaa tai alustaa. Arviointia tehdään kurssin osaamistavoitteiden sekä opiskelijan oman tarpeen mukaisesti. Tietotekniikan arvioinnissa hyödynnetään näyttöön perustuvia menetelmiä ja tarvittaessa arviointia täydennetään muulla tavoin. Opiskelija antaa näyttöjä osaamisestaan pieninä kokonaisuuksina tehtäväpohjaisesti koko kurssin ajan. Arvioinnin tapaa sovelletaan kurssista riippuen. Esimerkiksi ilmiöihin perustuvaan kurssiin sopivat arvioinnin tavaksi myös kirjallinen tuotos, valokuvat tai kuvakaappaukset työn vaiheista jne.

Arviointi

Osaaminen arvioidaan, mikäli kurssi on osaamisperusteisesti suunniteltu ja sille on määriteltä opintopisteitä. Toinen edellytys on, että opiskelija antaa suostumuksensa arvioinnille heti kurssin aluksi. Opiskelijan osaamista arvioi kurssin opettaja ja opiskelija tekee myös itsearviointia kurssin aikana. Osaamista ja oppimista tarkastellaan kurssille määriteltujen osaamistavoitteiden mukaisesti. Kurssin osaamistavoitteet ja niiden arviointikriteerit kertovat opiskelijalle jo heti alusta, mitä opiskelijan tulisi kurssin päätyttyä osata ja millä tasolla.

11.3. Kurssit, joista voi saada suoritusmerkinnän

Osaamisperusteisena Porvoon kansalaisopisto tarjoaa peruspakettia Office-ohjelmien käytöstä, joista voi saada suoritusmerkinnän joko koko kurssista tai sitten se kolmesta osa-alueesta: PowerPoint, Excel ja Word. Kurssi soveltuu myös hyötyohjelmien käyttötaidon päivittämiseen. Kurssilla oppii käyttämään Office-ohjelmistoja PowerPoint, Excel ja Word sujuvasti sekä ymmärtämään tiedonhallinnan merkityksen. Koulutuksen jälkeen opiskelija osaa mm. sujuvasti käyttää eri ohjelmia ja liikkua ohjelmasta toiseen, tallentaa asiakirjoja, työkirjoja ja esityksiä eri tiedostomuotoihin sekä ymmärtää niiden merkityksen. Kurssi sisältää käytännön oppimistehtäviä. Kurssi arvioidaan osaamisperusteisesti ja siitä voi halutessaan saada osaamistodistuksen ja opintopisteet (ei pakollinen).

11.3.1. Office-paketti, 3 op

Kurssilla opit käyttämään Office-ohjelmistoja (PowerPoint, Excel ja Word) sujuvasti sekä ymmärtämään tiedonhallinnan merkityksen. Koulutuksen jälkeen osaat mm. sujuvasti käyttää eri ohjelmia ja liikkua ohjelmasta toiseen, tallentaa asiakirjoja, työkirjoja ja esityksiä eri tiedostomuotoihin sekä ymmärtää niiden merkityksen. Lisätietoja kurssista löydät kunkin osion sisällöistä. Kurssi sisältää käytännön oppimistehtäviä.

Opetuksen tavoitteet

Tavoitteiden kuvaus

Koulutuksessa opetellaan kattavasti Office-ohjelmien peruskäyttöä. Kurssilla opit käyttämään itsenäisesti Office-ohjelmistoja eli PowerPoint, Excel ja Word. Koulutuksen jälkeen osaat sujuvasti käyttää itsenäisesti eri ohjelmia ja liikkua ohjelmasta toiseen, tallentaa, kopioida asiakirjoja, työkirjoja ja esityksiä eri tiedostomuotoihin sekä ymmärtää niiden merkityksen.

Office-ohjelman tavoitteet:

- Opiskelija ymmärtää tietosuojan merkityksen
- Osaa käyttää sujuvasti Office-pakettia
- Opiskelija osaa luoda, muokata ja tallentaa asiakirjoja, esityksiä ja työkirjoja

Keskeiset sisällöt

Arviointi

Arvioinnin kuvaus

Kurssilla on käytössä jatkuva arviointi.

Opiskelijan osaamisen arvioinnin kriteerit

- Opiskelija osoittaa ymmärtävänsä tietosuojan merkityksen
- Opiskelija osaa itsenäisesti käyttää Wordia, Exceliä ja PowerPointia
- Opiskelija osaa itsenäisesti luoda, muokata ja tallentaa asiakirjoja, esityksiä ja työkirjoja

11.3.2. PowerPoint, 1 op

Esitysgrafiikan peruskurssi on suunniteltu juuri sinulle, joka haluat kehittää taitojasi PowerPointin käytössä. Kurssi tarjoaa käytännönläheistä opetusta, joka auttaa sinua hallitsemaan esitysgrafiikan perusteet. Opit muun muassa tekstin, kuvien ja taulukoiden lisäämisen, animointien käytön ja esityksen ulkoasun muokkaamisen. Kurssi toteutetaan lähiopetuksena, joten saat henkilökohtaista opetusta ja voit kysyä kysymyksiä. Tämä kurssi sopii loistavasti myös sinulle, joka olet vasta aloittelija Office-ohjelmien käytössä. Tule oppimaan uusia taitoja ja parantamaan esityksesi laatua!

Opetuksen tavoitteet

Tavoitteiden kuvaus

Kurssin tavoitteena on PowerPointin sujuva peruskäyttö. Kurssilla opetellaan diaesityksen perusrakenne: tekstit, kuvat, taulukot ja kaaviot ja perehdytään hyvän esityksen edellytyksiin.

PowerPoint-ohjelman tavoitteet:

- Diaesityksen rakenne
- Hyvän esityksen edellytykset ja periaatteet
- Esityksen elävöittäminen

Keskeiset sisällöt

Kurssilla opetellaan hyvän esityksen edellytykset ja periaatteet, diaesityksen rakenne ja esityksen elävöittäminen.

Arviointi

Arvioinnin kuvaus

Kurssilla on käytössä jatkuva arviointi.

Opiskelijan osaamisen arvioinnin kriteerit

- Opiskelija osaa itsenäisesti luoda diaesityksen
- Opiskelija osoittaa tietävänsä hyvän esityksen edellytykset ja periaatteet
- Opiskelija osaa itsenäisesti elävöittää diaesityksensä

11.3.3. Word, 1 op

Tämä tekstinkäsittelyn peruskurssi on suunnattu aloittelijoille, joille Wordin käyttö on uutta tai aiemmin opittu unohtunut. Kurssilla opit tekstinkäsittelyohjelman perustoiminnot ja luomaan arkipäivän asiakirjoja. Kurssin jälkeen hallitset asiakirjojen luomisen ja muotoilun, tallentamisen eri tiedostomuodoissa, taulukoiden, kuvien ja piirrettyjen objektien lisäämisen sekä asiakirjojen sivuasetukset. Kurssi opettaa myös kieliasun tarkistuksen ja korjauksen ennen tulostamista. Kokeneemmatkin voivat hyötyä tehtävistä ja palautteista. Ei vaadi aiempaa osaamista. Kurssi sisältää tekstinkäsittelytehtäviä palautteineen.

Opetuksen tavoitteet

Tavoitteiden kuvaus

Tämä tekstinkäsittelyn peruskurssi on suunnattu aloittelijoille, joille Wordin käyttö on uutta tai aiemmin opittu unohtunut. Kurssilla opit tekstinkäsittelyohjelman perustoiminnot ja luomaan arkipäivän asiakirjoja. Kurssin jälkeen hallitset asiakirjojen luomisen ja muotoilun, tallentamisen eri tiedostomuodoissa, taulukoiden, kuvien ja piirrettyjen objektien lisäämisen sekä asiakirjojen sivuasetukset. Kurssi opettaa myös kieliasun tarkistuksen ja korjauksen ennen tulostamista. Kokeneemmatkin voivat hyötyä tehtävistä ja palautteista. Ei vaadi aiempaa osaamista. Kurssi sisältää tekstinkäsittelytehtäviä palautteineen.

Wordin tavoitteet ovat:

- Leipätekstin kirjoittaminen, otsikot, tyylit ja muotoilu
- Luettelot, numerointi ja sivunumerointi
- Kuvat ja taulukot
- tallentaa, leikata, kopioida, liittää tekstiä

Keskeiset sisällöt

Kurssilla opetellaan Wordin peruskäyttöä.

Arviointi

Arvioinnin kuvaus

Kurssilla on käytössä jatkuva arviointi.

Opiskelijan osaamisen arvioinnin kriteerit

- Opiskelija osaa itsenäisesti luoda leipätekstiä
- Opiskelija osaa itsenäisesti muotoilla tekstiään
- Opiskelija osaa itsenäisesti tehdä luetteloita, numerointeja ja sivunumerointeja
- Opiskelija osaa itsenäisesti leikata, kopioida, liimata ja tallentaa dokumenttinsa

11.3.4. Excel, 1 op

Taulukkolaskennan peruskurssi on tarkoitettu Excel-ohjelman käytön aloittamisesta kiinnostuneille tai jo aiemmin opiskelleille. Kurssilla opiskellaan perustoimintoja, kuten datan syöttämistä ja taulukoiden luomista. Lisäksi opit standardifunktioiden avulla matemaattisten kaavojen muodostamisen ja oikean työtavan käyttämisen kaavojen muokkaamisessa. Kurssi sisältää myös numero- ja tekstimuotoilua sekä kaavioiden luomista ja muokkaamista, jotta data voidaan esittää ymmärrettävästi. Kurssi sisältää taulukkolaskentatehtäviä palautteineen.

Opetuksen tavoitteet

Tavoitteiden kuvaus

Taulukkolaskennan peruskurssi on tarkoitettu Excel-ohjelman käytön aloittamisesta kiinnostuneille tai jo aiemmin opiskelleille. Kurssilla opiskellaan perustoimintoja, kuten datan syöttämistä ja taulukoiden luomista. Lisäksi opit standardifunktioiden avulla

matemaattisten kaavojen muodostamisen ja oikean työtavan käyttämisen kaavojen muokkaamisessa. Kurssi sisältää myös numero- ja tekstimuotoilua sekä kaavioiden luomista ja muokkaamista, jotta data voidaan esittää ymmärrettävästi. Kurssi sisältää taulukkolaskentatehtäviä palautteineen.

Kurssin tavoitteena on:

- Tiedon syöttäminen
- Peruslaskukaavat
- Valmiit funktiot
- Erilaiset viittaukset
- Kaaviot
- kopioiminen, leikkaaminen, liittäminen ja tallentaminen

Keskeiset sisällöt

Arviointi

Arvioinnin kuvaus

Kurssilla on käytössä jatkuva arviointi

Opiskelijan osaamisen arvioinnin kriteerit

- Opiskelija osaa itsenäisesti syöttää tietoa taulukoihin
- Opiskelija osaa itsenäisesti lisätä peruslaskukaavat, käyttää valmiita funktioita, lisätä viittauksia ja kaavioita
- Opiskelija osaa itsenäisesti kopioida, leikata, liittää ja tallentaa

12. Luonto ja ympäristö

Kestävä kehitys: Luonto ja ympäristö

Kestävässä kehityksessä on kyse tiedoista, taidoista ja asenteista, jotka mahdollistavat kestäväan kehitykseen liittyvien haasteiden ymmärtämisen ja ratkaisemisen. Opiston kestäväan kehityksen opetussuunnitelma pyrkii kasvattamaan opiskelijoiden tietoisuutta kestävyuden periaatteista ja valmiuksia toimia kestäväan tulevaisuuden rakentamisessa ympäristön, talouden ja yhteiskunnan näkökulmista. Kestäväan kehityksen näkökulmasta korostuu oppimisen kokonaisvaltaisuus, osallisuus ja yhteistyö, kuten kansalaisopistotoiminnassa yleensäkin. Tämä tarkoittaa sitä, että opetussuunnitelma pyrkii kasvattamaan opiskelijoiden tietoisuutta kestävyuden periaatteista ja valmiuksia toimia kestäväan tulevaisuuden rakentamisessa. Tavoitteena on herättää oppilaiden kiinnostus ja ymmärrys ympäristökysymyksistä sekä kannustaa kestävien käytäntöjen omaksumiseen.

12.1. Opetuksen tavoitteet

Ympäristötietoisuus: Tavoitteena on herättää oppilaiden kiinnostus ja ymmärrys ympäristökysymyksistä sekä kannustaa kestävien käytäntöjen omaksumiseen.

Ekologinen jalanjälki: Opiskelijat oppivat arvioimaan oman kulutuksensa ja toimintansa vaikutuksia ympäristöön. Kurssisisältöinä tämä tarkoittaa resurssien käytön tarkastelua, jätteiden vähentämistä ja kierrätystä sekä energiatehokkuuden edistämistä.

Kiertotalous: Opiskelijat oppivat kiertotalouden periaatteita ja käytäntöjä ja edistämään vihreää siirtymää. Tämä tarkoittaa tavoitteena on kehittää opiskelijoiden kykyä ajatella kestävästi resurssien käytön näkökulmasta.

Sosiaalinen kestävyys: Opiskelijat oppivat ymmärtämään yhteiskunnallisia haasteita, kuten köyhyyttä, eriarvoisuutta ja syrjäytymistä, joiden ehkäisemiseksi opistot aikanaan perustettiin. Heitä kannustetaan pohtimaan ratkaisuja näihin ongelmiin ja edistämään oikeudenmukaisuutta ja tasa-arvoa.

Taloudellinen kestävyys: Opiskelijat oppivat kestäväan talouden periaatteita, kuten vastuullista yritystoimintaa, kestäväää kulutusta ja eettisiä valintoja. Tavoitteena on kehittää opiskelijoiden taloudellista osaamista kestävyuden näkökulmasta.

Puutarhanhoito: Puutarhakursseilla opitaan puutarhanhoidon perustekniikoita, kuten istuttamista, kastelua, lannoittamista ja rikkakasvien torjuntaa. Tutustutaan hyötykasveihin ja niiden viljelyyn sekä terveellisen ruoan tuotantoon.

Kestävä kehitys: Kestäväan kehityksen periaatteiden opettaminen. Tietoisuuden luominen luonnonvarojen kestävästä käytöstä ja energiatehokkuudesta. Kierrätyksen ja jätteiden vähentämisen edistäminen puutarhanhoidossa ja luontoympäristöissä.

12.2. Kurssit, joista voi saada suoritusmerkinnän

Lukuvuonna 2023–2024 ei ole tarjolla luonto- ja ympäristökursseja, joista voi saada suoritusmerkinnän. Kaikki kurssit löytyvät ilmoittautumisjärjestelmästä uusi.opintopolku.fi/porvoo.

13. Vesiliikenne

13.1. Opetuksen tavoitteet

Veneilykurssien tavoitteena on antaa perustiedot ja -taidot turvalliseen vesillä liikkumiseen. Kurssit valmistavat suorittamaan mm. Suomen Navigaatioliiton valtakunnallisen saaristolaivuri- ja rannikkolaivuritentit.

13.2. Opetusohjelman rakenne

Vesiliikenteen kurssit koostuvat teorialuennoista sekä henkilökohtaisesta harjoittelusta. Halutessaan osallistuja voi suorittaa valtakunnallisia sekä kansainvälisiä tenttejä. Porvoossa järjestetään vuosittain saaristolaivuri- ja rannikkolaivurikursseja ja sen lisäksi muita vaihtuvia merenkulun kursseja.

Lukuvuoden 2023–2024 vesiliikenteen kurssit löytyvät ilmoittautumisjärjestelmästä uusi.opintopolku.fi/porvoo.

14. Kotitalous

Kotitalouskursseilla opiskelijalla on mahdollisuus tutustua useaan ruuanlaiton ja leivonnin tekniikkaan, raaka-aineisiin, työvälineisiin sekä ruokakulttuurien historiaan ja nykytilaan.

14.1. Opetuksen tavoitteet

Kotitalouskurssien tavoitteena on tarjota ideoita ruuanlaittoon ja arjen hallintaa helpottavia käytännön tietoja ja taitoja.

Kotitalouskurssien tavoitteena on, että opiskelija:

- harjoittelee ruuanlaittoa valmiiden reseptien mukaan
- ideoi, suunnittelee, valmistaa ja arvioi valmistamia ruokia ja leivonnaisia sekä niiden valmistusvaiheita
- kehittää omia ongelmanratkaisutaitojaan
- tunnistaa ja arvostaa erilaisia raaka-aineita
- käyttää turvallisesti erilaisia raaka-aineita ja työvälineitä
- tutustuu kotimaansa sekä muiden maiden ruokakulttuureihin ja jatkaa ruuanlaiton perinteitä
- tutustuu kestävän kehityksen periaatteisiin ja tekee sen kannalta valintoja mm. raaka-aineiden ja tekniikoiden suhteen

14.2. Opetusohjelman rakenne

Porvoon kansalaisopisto tarjoaa kotitalouden opetusta mm. eri ruoka- ja juomakulttuureista sekä erityisruokavalioista. Opisto tarjoaa myös mahdollisuuden suorittaa hygieniapassin. Opetuskerrat koostuvat lyhyistä teoriaosuuksista, käytännön tekemisestä ja ruokien esille laittamisesta. Valmistetut ruuat ja leivonnaiset nautitaan yhdessä.

14.3. Kurssit, joista voi saada suoritusmerkinnän

Lukuvuonna 2023–2024 ei ole tarjolla kotitalouden kursseja, joista voi saada suoritusmerkinnän. Kaikki kotitalouden kurssit löytyvät ilmoittautumisjärjestelmästä uusi.opintopolku.fi/porvoo.

15. Yhteiskunnalliset aineet

Psykologia

Tavoitteena on kehittää oppilaiden psykologista tietoisuutta ja ymmärrystä itsestään ja muista ihmisistä sekä meitä ympäröivästä yhteiskunnasta, luonnosta ja näin löytää tasapainoa ja merkitystä omaan elämään. Psykologiaan liittyvillä kursseilla opiskelijoille tarjotaan mahdollisuuksia syventää ymmärrystään psykologisista teorioista ja soveltaa niitä erilaisiin ilmiöihin ja konteksteihin ja itsensä kehittämiseen. Itsekehittäminen tarkoittaa pyrkimystä parantaa ja kehittää omia taitoja, kykyjä ja ominaisuuksia. Itsensä kehittämisessä on tärkeää oppia tuntemaan itsensä paremmin ja siihen kuuluvissa kursseissa tavoitteena on henkinen tasapaino ja omien vahvuuksien ja heikkouksien tunnistaminen.

Kursseilla oppilaille tarjotaan mahdollisuuksia soveltaa psykologista tietoa käytännön tilanteisiin ja kehittää taitojaan esimerkiksi vuorovaikutuksessa ja ongelmanratkaisussa. Opiskelu sisältää kursseja myös terveellisestä elämäntavasta ja hyvinvoinnista. Terveellinen ravitsemus, stressinhallinta ja itsestä huolehtiminen ovat tärkeitä asioita jokaisen ihmisen elämässä. Tavoitteena on parempi ja tasapainoisempi minä ja hyvä elämä. Kommunikaatiotaidot, empatia ja konfliktien ratkaiseminen auttavat henkilökohtaisessa kasvussa ja vuorovaikutuksessa toisten ihmisten kanssa.

15.1. Opetuksen tavoitteet

Porvoon kansalaisopisto tarjoaa yhteiskunnallisia aineita, jotka vahvistavat yleissivistystä ja kansalaistaitoja. Toiminta-ajatuksena on lain vapaasta sivistystyöstä mukaisesti edistää aktiivista kansalaisuutta ja yhteiskunnallista osallisuutta tarjoten mahdollisuuden oppia uutta ja seurata yhteiskunnan kehitystä, tukea ihmisten henkistä hyvinvointia ja itsetuntemusta. Näillä kursseilla opitaan uusia taitoja ja päivitetään omaa osaamista. Aiheet liittyvät viestintään, vuorovaikutukseen, psykologiaan, paikallishistoriaan, filosofiaan, luontoon, talouteen ja muihin yhteiskunnallisesti ajankohtaisiin aiheisiin.

15.2. Opetusohjelman rakenne

Kurssit voivat pedagogisista tai sisältösyistä olla pitkiä, koko lukukauden kestäviä kursseja, tai lyhyitä ainoastaan muutaman opetuskerran kursseja. Ajankohtaiset yhteiskunnalliset aiheet tarjotaan myös usein erillisinä yleisöluentoina.

15.3. Kurssit, joista voi saada suoritusmerkinnän

15.3.1. Kokemusasiantuntija (5 op), 5 op

Kokemusasiantuntija on kokemusasiantuntijakoulutuksen käynyt henkilö, jolla on omakohtaista kokemusta mielenterveys-/päihdeongelmasta, lähisuhdeväkivallasta, pitkäaikaissairaudesta, lapsensa menettämisestä, tai jostakin muusta elämänvaikeudesta joko niitä sairastavana, niistä toipuneena, palveluita käyttäneenä, omaisena tai läheisenä. Hän toimii sosiaali- ja terveystalouden suunnittelussa, tai muun toimijan tai yhdistyksen - kehittämisessä ja arvioinnissa, vertaistoimijana ja kokemuskouluttajana.

Kokemusasiantuntija tietää, mikä häntä itseään tai omaistaan on auttanut ja mitkä tekijät ovat vaikuttaneet hänen tai hänen omaisensa kuntoutumiseen ja selviytymiseen. Koulutukseen voivat hakea päihde-/mielenterveyskuntoutujat sekä muusta vaikeasta elämänvaiheesta selvinneet henkilöt. Myös omaiset voivat hakea koulutukseen. Koulutuksessa käytämme eri osaamisalueiden luennoitsijoita ja toimijoita oppimisen tukena. Koulutus järjestetään monimuoto-opiskeluna sisältäen lähiopetuksen, luentoja sekä itsenäistä opiskelua, sekä kirjallisia tuotoksia.

Opetuksen tavoitteet

Tavoitteiden kuvaus

1. Mitä on kokemusasiantuntijuus / Miten olla kokemusasiantuntija
 - opiskelija itsetuntemuksen kautta kehittyä hyväksi kokemusasiantuntijaksi
 - opiskelija osaa tunnistaa oman jaksamisen rajat ja oman hyvinvoinnin tilansa
 - opiskelija tunnistaa hyvän vuorovaikutuksen yksilöiden välillä ja ryhmässä
2. Ymmärrys kokemusasiantuntijuudesta
 - opiskelija oppii tuntemaan kokemusasiantuntijakenttää ja sen muotoja
 - opiskelija ymmärtää oman kokemuksen vaikutukset itsen ja henkilökohtaiseen verkostoonsa
 - opiskelija ymmärtää trauman vaikutukset ja traumasta toipumisen peruseräatteen
3. Minä kokemusasiantuntijana
 - opiskelija osaa ilmaista itseään, ja kehittyä omissa vuorovaikutustaidoissaan, sekä esiintymisessä
 - opiskelija osaa kertoa oman tarinansa ja analysoida omaa tarinaansa
 - opiskelija osaa käyttää luovia menetelmiä oman kokemusasiantuntijuutensa tukena
4. Kokemusasiantuntijuus nyt
 - opiskelija tuntee kokemusasiantuntijakentän erilaisia toimijoita ja yhteistyötahoja
 - opiskelija osaa verkostoitua erilaisten kokemusasiantuntijakentän toimijoiden kanssa
 - opiskelija tuntee tämän hetken kokemusasiantuntija kentän tilanteen ja muodot
 - opiskelija ymmärtää kokemusasiantuntijuuden erityispiirteet ja muodot
 - opiskelija tutustuu käytännön kenttään oman kokemuskenttensä piirissä

Kokemusasiantuntijakoulutuksen tavoitteet:

1. Mitä on kokemusasiantuntijuus / Miten olla kokemusasiantuntija
2. Ymmärrys kokemusasiantuntijuudesta
3. Minä kokemusasiantuntijana
4. Kokemusasiantuntijuus nyt

Keskeiset sisällöt

1. Mitä on kokemusasiantuntijuus / Miten olla kokemusasiantuntija
2. Ymmärrys kokemusasiantuntijuudesta
3. Minä kokemusasiantuntijana
4. Kokemusasiantuntijuus nyt

Arviointi

Arvioinnin kuvaus

Kurssilla on käytössä jatkuva arviointi. Hyväksyty-hylätty. Kaikki neljä osiota tulee olla hyväksytysti suoritettuna.

Opiskelijan osaamisen arvioinnin kriteerit

- Opiskelija osoittaa ymmärtävänsä mitä kokemusasiantuntijuus on
- Opiskelija osoittaa, että hänellä on ymmärrys kokemusasiantuntijuuden työstä
- Opiskelija luo ja esittää oman tarinansa ryhmässä